

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski prefinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 13 septembar 1940
God. XI • Broj 37

Nikakve intrige ne mogu ugušiti sokolski duh!

Veličanstvene sokolske manifestacije na Kajmakčalanu i Mojkovcu, jednako kao i grandiozna jednodušnost sokolstva u proslavi Rodendana Nj. V. Kralja Petra II, mogle su i slepima da pokažu da i pored svih smetnji, jugoslovensko sokolstvo nikako ne malaksava, već da biva iz dana u dan poletnije, zamosvesnije i jače. Pa ipak, sve to nije moglo da ubedi štetocine, da su im naponi uzaludni, tako da su, i posle svih tih sjajnih dokaza sokolske dinamike i elana, ponovo udarili u talambase o nekakvom neslaganju i rušenju sokolstva, izmišljajući svakojake intrige i napadaje.

JEDNODUŠNO PRIHVAĆENA REZOLUCIJA PREDSTAVNIKA SVIH DVADESET I PET SOKOLSKIH ŽUPA U ZEMLJI, pretstavlja NOV UDARAC U GLAVU svima tim intrigama, i nov dokaz, da sokolski duh i sokolsko vaspitanje nisu pusta fraza, već da predstavljaju nesalomljivu stvarnost, koja une da se otme svima podvalama i makinacijama. Hoće li sitne duše bar sada razumeti, da sokolstvo nije neka efemerna klika, koja se povija prema vetrovima, kao što to čine oni; već duboko, u narodnu dušu usađena snaga, koja će sve svoje grobare nadživeti i svoj opšte narodni cilj, i pored svih njihovih napadaja, postići?

Po najnovijim napadajima izgleda, da — još neće!... Jer, kako drugačije da se objasni CINIČKA KAMPANJA VOĐENA U JEDNOM BEOGRADSKOM DNEVNOM LISTU, protiv sokolstva, i posle tako eklatantne i jednoglasne rezolucije o sokolskoj jednodušnosti?!... I kako drugačije da se razume monstruozno Premeštanje Gotovo Dve hiljade nastavnika i nastavnica u Banovini Hrvatskoj, sadistički pripremljeno i provedeno, sa silnim troškovima, koje snosi siromašni narod banovine Hrvatske, i sa moralnim upropaštavanjem škola, — bez ikakvog drugog cilja, nego li je oštećivanje rodoljubivih Jugoslovena, Sokola i sokolskih društava?

I kako da se objasni POSTUPAK PREMA SOKOLSTVU pri otkrivanju spomenika Kralju Mučeniku u Ljubljani, za čije podizanje su inicijativu dali Sokoli, čiji predsednik pripremnog odbora je ujedno i starešina Sokolske župe Ljubljane, i za koji je najviše pridonela jugoslovenski orijentisana javnost, — pa da se, i pored toga, sokolima zabrani prolaz kroz centar Ljubljane i da im se pri otkrivanju dade mesto u pokrajnjoj ulici; dok se jednoj, daleko mlađoj i manje brojnoj organizaciji, čije zasluge za tu svečanost se ne dadu ni uporediti sa sokolskim, daje privilegovan položaj i prolaz kroz srce Ljubljane, — do krajnosti revoltirane zbog takvog cinizma?!...

I šta da se, konačno, kaže o RASPUŠTANJU SOKOLSKIH ŽUPE ŠIBENIK—ZADAR, zajedno sa svima njenim jedinicama, uz konfiskaciju čitave njihove imovine?... Razlog koji se navodi za to, iz osnove je naduvan, pa je poslužio samo kao izlika, da se udovolji frankovačkim željama. Jer sokolski plakat, o kome je reč, bio je na cenzuri kod svih nadležnih vlasti banovine Hrvatske, pa zašto ga nisu zabranili, ako je tvorio tako grdan prestupak? I mala deca znaju, da se inkriminirana fraza nalazi u hiljadama najrazličitijih knjiga i napisa, hrvatskih i srpskih, i da je njeno značenje etnografsko-narodno i kulturno, a nikako državopravno i političko, pa da prema tome nema ni veze sa spoljnim odnosima. Onima koji su mislili da su tom frazom povređeni, moglo se to objasniti, pa u najgorem slučaju zabraniti plakat, ili pozvati na odgovornost župsku upravu, ali nikako učiniti to, što ni oni koji su se smatrali povređenima, nisu tražili; ali što je frankovačka i klerikalna zloba jedva dočekala, izrabljujući i spoljno političke obzire (za koje sokolstvo ima i te kako razumevanja!), DA SE POLUČE NISKI CILJEVI UNUTARNJE POLITIČKIH ŠIKANA. Pri tom se nije pazilo ni na zakon, jer sokolska društva u čitavoj zemlji spadaju u kompetenciju Ministarstva fizičkog vaspitanja, a nikako banske vlasti. Ali šta sve to znači, kad se frankovima pružila prilika, da se Sokolima oduzme krvavo stečena imovina, i da sokolske prostorije, nekim boljševičkim hokus-pokusom, jednoga jutra osvanu u rukama Hrvat-

Сokolство је у читавој Југославији најсвечаније прославило Рођендан Њ. В. Краља Петра II

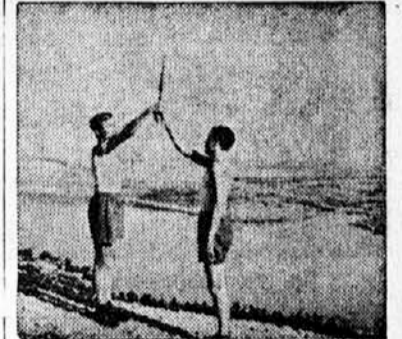
Југослоvensко соколство је у читавој држави најсвечаније прославило овогодишњи РОЂЕНДАН КРАЉА ПЕТРА II, и све његово чланство је тога дана било уједињено у мислима, упућеним Краљевском престолу и у жељама за дуг живот Младог Владара и за срећу и величину Југославије. Програм, што га је Савез Сокола израдио за ту свечаност, и припреме што су их поједина друштва и жупе биле спонтано извршиле, да свечаност испадне што величанственија, морали су да буду у много чему измењени, мимо воље и против воље Савезног Старешинства и меродавних соколских фактора, што је у читавој родољубивој јавности изазвало разумљиво жаљење, јер нико разуман не може ни да помисли, да би у таквој слави могло да буде ма шта недопуштено.

Ма да нису могле бити одржане манифестације на јавним местима, ипак су све соколске јединице у земљи и све жупе, у затвореним просторијама, или на соколским вежбаљима, одржали свечане академије и зборове, који су имали рекордан успех. На свима тим скуповима дошла је до изражаја пуна соколска једнодушност и непоколебљива оданост врховним соколским идеалима, љубави према Краљу, према народном јединству и према држави. У многим крајевима приредила су соколска удружења свечане расвете и банкаде, а планине и брда по иршној нашој Далмацији, Босни, Словеначкој итд., биле су раскошно осветљене од стране соколских припадника, у почаст Младоме Владару. Соколи се нису бојали никаквих сметњи ни противности, да покажу своје осећаје, па ЈУГОСЛОВЕНСКО СОКОЛСТВО МОЖЕ ЗАИСТА ДА БУДЕ ПОНОСНО, ШТО ЈЕ ОВУ СВЕЧА-

НОСТ, И ПОРЕД СВИХ ПРЕПРЕКА, ТАКО ВЕЛИЧАНСТВЕНО И ЈЕДНОДУШНО ИЗВЕЛО.

Немамо довољно простора да у детаљима опишемо прославе у појединим местима и жупама, већ ћемо то учинити само у главним цртама, на другом месту и у следећим бројевима. Овде се ограничавамо на то, да подвучемо величанствену прославу у Београду, затим сјајан наступ југослоvensког соколства у Загребу, ретке свечаности, приређене у Сарајеву и осталој Босни, у Новом Саду, Сплиту, Скопљу итд., те величанствене соколске свечаности у целој Словеначкој, а нарочит-

то у Љубљани, где је тога дана откривен споменик Краљу Мученику и Ујединитељу.

Измена штафете на обадама Јадрана

На свечаној академији Савеза Сокола је београдско соколство одушевљено манифестовало за Краља и Југославију

Савез Сокола Краљевине Југославије приредио је у своме средишту, престолом Београду, свечану академију, посвећену рођендану свога узвишеног Старешине, нашег младог владара, Њ. В. Краља Петра II. Велика дворана Соколског дома Краља Александра, у Делиградској улици, која припада Соколском друштву Матица, била је до последњег места испуњена Такође и простор око дома био је испуњен народом, који је преко мегафона слушао ток академије.

Академији је, као изасланик Њ. В. Краља, присуствовао пуковник г. Крековић, чији улазак је био најодушевљеније поздрављен од читаве дворане, са дуготрајним поклицима Краљу и Југославији. Врло срдечно је био поздрављен и изасланик г. Министра Војске и морнарице, генерал Богољуб Илић, чија је

појава дала повода за дуготрајне овације нашој народној војсци. Председника Краљевске владе, г. Драгишу Цветковића, заступао је г. начелник Велибор Гинић, а лично је присуствовао академији Министар за физичко васпитање народа, г. Душан Пантић. Његову Светост Патријарха заступао је прота Иван Калуђеровић, министра социјалне политике и народног здравља начелник Љубомир Хофмановић, а Министра правде, г. М. Ристић. У име Београда био је присутан потпредседник општине, брат Лазар Костић, старешина Соколског друштва Београд II. Били су присутни и многи остали претставници власти и корпорација, затим претставници готово свих националних и културних удружења, многи бивши министри, генерали итд.

На подијуму, који је био свечано искићен државним заставама, једнако као и читава велика дворана, окупили су се претставници старешинства Савеза сокола, са заменицима старешине, браћом Др. Отоном Гавранићем, Др. Михајлом Градојевићем и Миљивојем Смиљанићем на челу. На подијуму и десно од њега налазиле су се соколске заставе, и то Савезна застава, заставе свих жупа у земљи, те застава Соколског друштва Матица у Београду; а испред трибине постављено је лепо попрсје Краља Петра II. Академији су присуствовали и старешине готово свих соколских жупа у земљи.

Одмах после уласка Краљевог изасланика и одушевљених манифестација, упућених Краљу и војсци, музика Краљеве гарде је отсвирила „Поздрав застави“, а затим свечани „Соколски марш Краља Петра II“, кога је компоновао брат Светолик Пашћан.

skih Junaka, u kojima se kupe, i protivnici banovine Hrvatske i protivnici Jugoslavije?!...

Svaka sila se međutim osvećuje, pa će tako i ova! Još do nedavna smo verovali da su žalbe onih, koji su danas na vlasti u banovini Hrvatskoj, protiv nasilja prošlih režima, imale zaista neku moralnu pobudu; ali danas vidimo da im je cilj bio, da stara nasilja zamene još gorima. Zato će јадно i svršiti. Sokolstvo je izdržalo austrijska progonstva, pa će i sadašnja. Otsustvo svih obzira kojim su prožeti poslednji napadaji, pokazuje očito da je sve to plod nemoćnog gnjeva, koji vidi, da njegov otrov izaziva suprotan rezultat, pa zato gubi, i glavu i stid. Ali će zato i rezultat biti јадан: JOŠ VEĆA KOMPAKTNOST, ZANOS I VERA SOKOLSTVA!

Mogu naši protivnici raspuštati једну, mogu две, ili više sokolskih župa; — mogu po intencijama neprijatelja našeg naroda, da izmišljaju uvek nove intrige protiv sokolstva, i da traže njegovo raspuštanje; mogu da premeštaju i progone njegovo članstvo, — SOKOLSKI DUH I SOKOLSKI RAD TIME NEĆE UGUŠITI! Naprotiv! TIME ĆE POTAKNUTI NOVU SOKOLSKU OTPORNOST, koja će sve njih nadživeti, i kojoj će iz dana u dan biti osigurana sve veća ljubav naroda, — do krajnosti ogorčenog pojavom rušitelja, koji se takmiče u sluzenju tuđim interesima.

Соколска љубав према Краљу у говору брата Др. Гавранчића

Други заменик Савезног Старијаша, брат Др. Огон Гавранчић отворио је затим свечану академију говором, у коме је поздравио све присутне, а нарочито

читао изасланика Њ. В. Краља, те претставнике војске, изасланика претседника владе, Министра г. Пантића итд. Брат Гавранчић је након тога казао:

Сјећам се оне кобне јесени прије шест година... Ту на Теразијама скупило се југословенско соколство да отпрати Великог Краља на Његовом посљедњем путу. Свима нам је озвањала у ушима и господовала у душама Његова посљедња заповијест: „Чувајте Југославију!“ И тада угледасмо Његова првијенца, гдје ступа, још дјечак, иза дијеса, обучен у соколско рухо, стиснуте песнице, стиснутих зуби, озбиљан. Цијели му изглед показивао

Бр. др. Гавранчић говори на свечаној академији

је Карађорђевићску ријешеност, као да ће рећи: „Наставићу Твоје дјело... не брини, Оче!“... И цијело сакупљено соколство Краљевине Југославије положило је тада завјет, свет, дубок, широк и висок: Чуваћемо Југославију!

Од онда смо стиснули зубе, трпјели и прегарали. А у најтежим часовима оживљавала нам је наду и вјеру предобра са Теразија, сјећајући се да је малена Шумадија, једина на Балкану, властитим снагама ослободила свој народ из ропства и створила велику Југославију. Вјеровали смо и вјерујемо у младоба Краља, који ће доћи...

Установили смо прије четири године Соколску Петрову петолетницу. Соколство је у њој примило на себе изванредне задатке, а у посљедње вријеме ставило смо све своје силе у службу народне одбрамбене приправности.

Има добара, које не може да пусти из своје руке ниједан народ, свјестан свога достојанства. Није сад вријеме за малодушје. Није вријеме да се губи повјерење у народну звијезду. Ни наши праоци нису никада питали „колико је непријатеља, него што од нас траже! Зато челичимо своју вољу, јачамо своју снагу, уздижемо своју вјеру. Ако надоћу дани тешког искушења, да нас нађу приправне. Ми нећемо да заостанемо за онима, који су узидали своју крв и своје кости у темеље ове земље, за њену независност и слободу.

У овом часу двије тисуће соколских друштава и чета, у двадесет и пет жупа, са округло триста тисућа припадника, слави славе и искрено дијели с нама срећу ове значајне годишњице, којом наш узвишени Старјешина улази, као Краљ, у годину свога пунољетства. Двије тисуће наших градова и села одјекује данас од слава, весеља и југославенског родољубља. Двије тисуће соколских јединица понавља у моћном изразу своје љубави и незаборављиве вијерности своме Краљу, својој Отаџбини и свом Народу, свети завјет са Теразија: Чуваћемо Југославију! Триста тисућа соколских срдаца гори у чистој вјери и непоколебљивој нади у сигурну будућност Југославије, јуначки спремно на највеће пожртвовање.

Из двадесет пет жупа хрле гласници у овај наш лијепо престони град, да донесу своје љубљеном Старјешини и Краљу честитке и увјерење о својој непоколебљивој љубави и оданости. Савез Сокола је радостан и горд! Радостан је, што је соколство могло да још једном даде моћног израза своје искрене љубави и несаломне вјерности према свом Краљу, својој Отаџбини и свом народу; горд је што након свих борби и удараца, након свих страдања и искушења, соколска застава стоји пред лицем Краља и Отаџбине, часнија и поноснија него икада, и што иза ње стоји, силна, бројем и одушевљењем спремна на све жртве и способна за све задатке, величанствена армија југословенски соколске младости.

Говор брата Гавранчића био је често прекидан срдачним овацијама упућеним Краљу и Југославији, а на то је брат Гавранчић прочитао телеграм, који је са свечане академије упућен Њ. В. Краљу. Телеграм гласи:

„Југословенско соколство окупљено у Београду на свечаној седници упућује Вашем Величанству поводом вашњег рођендана топле поздраве и изразе непоколеб-

љиве верности и оданости и одлучне и пуне спремности да у служби отаџбине да све и крајње жртве. Живео Краљ! Живела Југославија!“

Читање поздравног телеграма праћено је такође дуготрајним манифестацијама, а праву бурну одушевљења изазвала је рецитација нараштајке, Јовице Шилјак, из Сарајева, која је, са пуно топлине и заноса рецитовала „Заклетву Краљу“, песму Доброслава Јевђевића.

Брати Р. Трџић о великој националној обнови

Када се одушевљење слегло, узео је реч главни секретар Савеза Сокола, брат Радмило Грђић, који је поднео реферат о резултатима Соколске Петрове Петолетке. У свом реферату је брат Грђић подвукао заветну формулу Петолетке, која гласи: „За славу Бога, за покој душе Краља Александра, за срећу и здравље Краља Петра II, и за сјај и величину Југославије!“, а затим је укратко навео досадашње резултате Петолетке: готово 200 нових соколских домова и исто толико вежбаљашта, три четвртине милиона посађених воћака, далеко већи број шумских садница, безброј чесама, појилишта, воћњака, и на стотине хиљада других послова, извршених на подручју културног, економског и социјалног живота. Затим је брат Грђић наставио:

Али нису та дела, није то зидање нашег националног живота ни главни циљ ни суштина наше Петолетке. Има једно друго зидање на које смо мислили кад смо објавили нашу Петолетку. Мислили смо на оно благотворно зидање у духу људском, Мислили смо на оно духовно изграђивање, Формирање и уздицање соколског појединца; мислили смо да делима жртвом искујемо дух соколског човека, да га очеличимо огњу великих стваралачких заноса, који су толико страни тмурној и духовно штурој садашњици; мислили смо да се кроз једно глухо и празно доба пробијемо великим моралним замахом соколског градитељства до светлих видика ВЕЛИКЕ НАЦИОНАЛНЕ ОБНОВЕ у коју чврсто верујемо и чији ћемо ми ако Бог да бити главни неимари. Јер ми верујемо! Не оном малом вером, полувером, оном вером која шкиља на једно око, која разводњава дух цере са малим рачунџијством, НЕГО ВЕРОМ БЕЗУСЛОВНОМ, која ниче из најдубљих основа нашег народног духа, оном вером која је једина и помогла да добијемо све победе и да и из пораза црпемо снаге за нова велика прегнућа. Стога је главно питање на уласку у завршну годину СПП колико је, кроз дела и извршене задатке Петолетке, очеличен дух прегалаштва и вере соколског појединца. Колики је духовни покрет учињен у њему самом. Јер предајући нашем драгом Краљу о његовом пунољетству књигу, која ће бити сведочанство нашег великог рада на културном, социјалном и економском подизању града и села, ми желимо да му предамо нешто више и драгоценије: 300.000 — А АКО БОГ ДАДЕ И ВИШЕ, — НЕ СОКОЛСКИХ ПРИПАДНИКА, НЕГО 300.000 БОРАЦА И НЕИМАРА ЧИЈИ ЋЕ ВИСОК ДУХ И СНАЖНА ВЕРА, ЊИХОВА ЛЕПО ИЗГРАЂЕНА ЛИЧНОСТ БИТИ ГЛАВНА ПОТПОРА У ЊЕГОВОМ ВЕЛИКОМ И ТЕШКОМ ОБНОВИТЕЉСКОМ ПОСЛУ. Ето, то је захтев Петолетке и то је њезина суштина. И данас кад ми Вас, миле сестре и драга браћо Соколи и Соколице, гледамо на вашем преданом соколском раду, кад вас видимо у соколској одбрамбеној приправности, кад видимо

ваше одушевљење и веру на сваком послу који вам намеће тешка садашњица, ми са пуно поуздања можемо рећи да иде једно ново велико покољење достојно оних који су нашу нацију китили славама духа и оружја, да иде она „нова и велика смена“; ДА ИДЕ ПОКОЉЕЊЕ КРАЉА ПЕТРА II КАРАЂОРЂЕВИЋА, покољење које носи у духу свето семе за један нови препород из кога ће нићи велика снагом и духом наша моћна и вечна Краљевина Југославија. Сва искушења сва страдања, сви напори и муке

мали су откуп за ту сутрашњу велику Југославију! У посљедњој години Петолетке нека цело соколство, гледајући у ту дивну визију чијем остварењу сигурно идемо у сусрет, нека прегне свим силама да доврши дело које смо почели за славу Бога, за покој душе Краља Александра, за срећу и здравље Краља Петра II и за сјај и величину Југославије.

Пламене речи брата Грђића, којима је завршио свој говор, дале су потицаја за нове манифестације, једнако као и дубоко уметничка рецитација брата Драгољуба Гошића, редитеља Народног позоришта, „Ми знамо судбу“, од Алексе Шантића.

ДОЛАЗАК ШТАФЕТЕ

У том тренутку су у дворану ушли гласници соколске штафете са првог правца пута, који су носили поздрав соколства из свих крајева Југославије Њ. В. Краљу Петру II. Појава штафете изазвала је општу пажњу и одушевљене поздраве. На подијум је иступио начелник Савеза Сокола, брат Иван Ковач, коме је вођа штафете поднео извештај, јављајући му, да доноси поздрав Краљу са првог правца пута, из соколских жупа око Муре, Драве Дунава и Тисе. Брат Ковач је примио поздрав, а заменик старешине, брат Гавранчић, је поздравио штафету, изричући јој захвалност за топле речи и Велику љубав, упућену Краљу и Југославији, из поменутих жупа.

Ушли су затим, једни за другим, гласници штафете са остала три правца пута, и сви су били једнако срдачно поздрављени. Брат Гавранчић се топлим речима захвалио и онима који су дошли из планинских алпских крајева, из Савске долине, која спаја Љубљану, Загреб и Београд; једнако као и онима са жала плавог Јадрана и обала Бојане, Мораче, Неретве, Миљачке, Дрине и Колубаре до Дунава, — те на послетку они-

демије. Брат Гавранчић је нарочито нагласио, да манифестације оданости и љубави, што их је данас соколство у читавој Југославији приредило, нису по спољњем облику биле онакве, како је то соколство замислило и желило; али су зато још дубље по унутарњој снази и одлучности. Програм, који је био заснован од Савеза Сокола, напашао је најалост на препреке, које су, хвала соколској истрајности, ипак добрим делом савладане. То нека буде и даљњи путоказ соколству, да истраје у својој мисији, поред свих препрека и свих противника, убеђено да је његов рад наласе племенит и да нема другог циља, него што је служба Краљу, народу и Југославији. Моли претставнике власти, а нарочито г. Министра Пантића, да на свим одговорним местима буду тумачи правих циљева соколства, убеђен, да нико у нашој држави не може да буде противан тим циљевима и да сваки прави родољуб треба да буде спреман да подупре соколски рад. Брат Гавранчић је на концу позвао присутне, да се разиђу, са пуном и непоколебљивом вером у победу здраве соколске мисли, и са радошћу у души, што су

Соколска штафета трчи кроз Београд

ма који су дошли са југа, од шумног Вардара, преко Мораче, кроз славну Шумадију, до наше лепе престонице! Брат Гавранчић је нагласио своју срећу, што су сви ти крајеви, без разлике, једнако спремни да послуже Краљу и отаџбини! Музика Краљеве гарде отсвирала је Пашћанов „Соколски марш“, којим је ова дирљива церемонија завршена.

Затим је узео поново реч други заменик Старешине, брат Др. Гавранчић, подвлачећи величанствени успех Савезне ака-

демије. Брат Гавранчић је нарочито нагласио, да манифестације оданости и љубави, што их је данас соколство у читавој Југославији приредило, нису по спољњем облику биле онакве, како је то соколство замислило и желило; али су зато још дубље по унутарњој снази и одлучности. Програм, који је био заснован од Савеза Сокола, напашао је најалост на препреке, које су, хвала соколској истрајности, ипак добрим делом савладане. То нека буде и даљњи путоказ соколству, да истраје у својој мисији, поред свих препрека и свих противника, убеђено да је његов рад наласе племенит и да нема другог циља, него што је служба Краљу, народу и Југославији. Моли претставнике власти, а нарочито г. Министра Пантића, да на свим одговорним местима буду тумачи правих циљева соколства, убеђен, да нико у нашој држави не може да буде противан тим циљевима и да сваки прави родољуб треба да буде спреман да подупре соколски рад. Брат Гавранчић је на концу позвао присутне, да се разиђу, са пуном и непоколебљивом вером у победу здраве соколске мисли, и са радошћу у души, што су

могли да искажу своју љубав према узвишеном Владару. Уз поклик Краљу и Југославији завршио је брат Гавранчић свој говор и закључио свечану академију.

Бурни поклиц одавали су се на његове речи, па је читав дворана спонтано отпевала соколску химну „Хеј Словени“, на што су се присутни, уз свирање музике Краљеве гарде, разишли, кличући непрестано младом Владару, југословенском соколству и јединственој Југославији.

Na sednici pleunma Uprave Saveza Sokola K. J. u Beogradu pobeđila je puna sokolska svest i odlučnost!

U subotu i nedelju, 7 i 8 septembra, održana je u Beogradu sednica Plenuma uprave Saveza Sokola K. J., na koju su došli predstavnici svih župa u zemlji i gotovo svi članovi plenuma. Sednici je predsedao II zamenik starešine, brat dr. Oton Gavrančić. Odmah u početku sednice setio se brat Gavrančić člana Savezne uprave i dugogodišnjeg vrlo zaslužnog sokolskog radnika, brata dr. Rike Fuksa, koji je nedavno preminuo u Ljubljani, pa je toplim rečima iskazao bol Savezne uprave zbog njegova gubitka, i podvukao značaj njegova rada. Svi članovi su, klicanjem »slava!«, odali počast preminulom bratu.

Glavni sekretar Saveza, br. Radmilo Grdić, podneo je zatim izveštaj o radu starešinstva, naročito u narodno-odbranbenom pogledu. Održan je Savezni prosvetni tečaj, sa lepim uspehom, a dve velike manifestacije, ona na Kajmakčalanu, i ona na Mojkovcu, osigurale su sokolstvu priznanje čitave rodoljubive javnosti. Brat Grdić je zatim izveštio o pripremama za proslavu Kraljevog rođendana, i o svemu što je preduzeto, da se toj proslavi osigura što bolji uspeh, i pored svih prepreka koje su se u poslednji čas javile.

Puna jednodušnost sokolstva!

Prešlo se zatim na pretres pretstavke Sokolske župe Beograd, upućene Savezu Sokola K. J., po pitanju uticaja nekih drugih organizacija na sokolstvo. O tom predmetu se razvila duga i detaljna debata, u kojoj su uzeli učesća: braća Dr. Gavrančić, Dr. V. Belajčić, Dr. Verk, Velja Popović, M. Smiljanić, Svetislav Marić, Momir Sinobađ, Duško Jovanović, Dr. V. Besarović, M. Stefanović, N. Bartulović, R. Grdić, Radovan Dimitrijević, Dr. M. Gradojević, dr. Milan Arsenijević, dr. M. Matić, M. Gorišek, dr. Lavš, P. Kovačev, G. Milošević, inž. Vučković itd. Cilj rasprave je bio, da se objasne sva pitanja potaknuta, tom pretstavkom, da se usklade gledanja, te da se o strane netačni pogledi na svima stranama, i sumnjičenja koja se izvana nabacuju na sokolstvo. Čitava debata vođena je u glavnom u sokolskom duhu, a raspravom je dominirala težnja, da se otkloni i potisne u drugi red sve šta je sporedno i sve što nema direktne veze sa glavnim i gorućim zadacima sokolstva; a da što jače dođe do izražaja ono što sokolstvu u današnjim vremenima treba da je najpreče, a to je puna jednodušnost, nepokolebljivost u odbrani svojih ideala, otpornost prema svim napadajima i teškoćama, težnja da čitavo sokolstvo ustane u odbranu svakog brata Sokola, koji je ne-

pravedno napadnut; i da svaki brat Soko bude spreman da se povine interesima sokolske celine, koji nisu ništa drugo, nego interesi Jugoslavije! U debati je naročito došla do izražaja težnja, da se sve intrige i napadaji, kojima zakleti i već odavna poznati protivnici sokolstva teže da razjedine, ili da oslabe jugoslovensko sokolstvo, najodlučnije otklone, i da se ne dozvoli nikome, da dira u čast i u nacionalno poštenje sokolske braće, a naročito ne u čestit nacionalan rad sokolskog vođstva, koje stoji na čelu Saveza Sokola K. J. Sav taj duh i sva ta nastojanja našla

skom radu, u vežbaonicama. Načelnništvo je već preduzelo korake u tom smislu, a takvim radom pojačaće se još više lični kontakt između pojedine braće, produbljiće se pravo bratstvo i otklanjati nesuglasice. Sokolski rad na selu treba takođe razgrnati, i iskoristiti sve jače simpatije, što ih sokolstvo svojim radom dobiva u našoj javnosti. Moramo produžiti veze sa ostalim nacionalnim organizacijama, i tako raditi na stvaranju jednog šireg nacionalnog fronta, koji će biti oslobođen od svakog partizanstva i prožet jednim jednim idealom, službom Kralju, narodu

vlasti u Zagrebu bila raspuštena, zajedno sa svima svojim jedinicama i četama, sa motivacijom da je „u poslednje vreme prekoračila svoj delokrug, ne držeći se pravila, koja su određivala njezin rad, kao i svih ostalih sokolskih župa u Jugoslaviji“. Odluka veli, da je time „nastala opasnost za javni mir i poredak“. Pored toga je Savez dobio izveštaj iz Šibenika, da je uhapšen dr. Toma Mimica, zamenik župskog starešine, te župski načelnik, brat Grubišić, ali da je brat Mimica, nakon dva dana pušten, da se iz slobode brani, jer je okrivljen sa strane Državnog Tužništva.

skoj premešteno više od 1.600 učitelja i učiteljica, kojom prilikom su naročito pogodeni članovi sokolskih društava, skupština je izrazila svoje simpatije i svoju ljubav za progonjenu braću i svoje negodovanje zbog takvog postupka, odlučivši da i u tom pravcu preduzme potrebne korake.

Rešeno je još nekoliko pitanja, a plenum Savezne uprave je, između ostalog zaključio, da se glavna godišnja skupština Saveza Sokola, koja je trebala da se održi u junu, i koja je iz formalnih razloga bila odložena, održi u drugoj polovini oktobra o. g. i to kao radna skupština.

Sednica je završena srdačnim sokolskim apelom brata Belajčića, pevanjem sokolske himne i klicanjem Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu.

Sa svečane Akademije Saveza Sokola K. J. prilikom Kraljevog rođendana, u Beogradu

Pred početak našeg rada u vežbaonicama

Septembar je braćo prednjaci i prosvetari! Vi — ljudi sokolane, znate šta to znači!

Prva i najsvetija dužnost vam je sokolana. Pregledajte ju, dajte da se očisti, okrečite, da se sprave poprave! Kupatila i ostalo dajte urediti, oprati, dezinficirati. Vešalice i ormariće u garderobi dovedite u red. Kako se selimo sa letnjeg vežbališta, treba sprave i sav drugi nameštaj oprati i očistiti, a ne uneti blato i prašinu. Kada ste oprali pod, namažite ga uljem. Znam da je ulje (mašinsko) sada skupo, ali skuplje je naše i naših pripadnika zdravlje!

Prozivnike, dnevnike, zapisnike, knjige naređenja dovedite u red.

Sazovite odmah sednice prednjačkih zborova! Na njima donesite programe rada, za svaku kategoriju posebno. Razradite programe do u detalje. Svaki čas mora biti predviđen.

Pripadnike na vreme obavestite o promeni. Grupišite ih i prevodite u viša odeljenja. Sad je to najzgodnijel

U vežbaonice ne puštajte bez pribora za vežbu, koji treba da je jednoobrazan. Jednake crne gaćice, majice i vežbaće cipele. Vežbača propisana odela treba čuvati. Ova se lakše nabavljaju, lakše nose i peru nego druga, a da ne govorimo, koliko je u njima lakše i ugodnije vežbati.

Iznalazite tačke za akademiju za 1 Decembar. Tražite vežbaće. Udovoljavajte programima kada koji dobijate od svojih župa i Saveza.

Vaš ovogodišnji rad mora biti sav u duhu sokolske odbranbene pripravnosti. O tom programu pozabavićemo se drugi put.

Na rad! Čeka nas veliki posao!
Ivan Sedlaček

su odličnog izraza u rezoluciji, koju objavljujemo na drugom mestu, i koja je bila jednodušno prihvaćena, od svih članova plenuma Saveza, od predstavnika svih dvadeset i pet župa u zemlji, i koja prema tome predstavlja nepobitnu i najlegitimniju volju i svest čitavog jugoslovenskog sokolstva.

Br. Dr. Belajčić o daljnjem radu sokolstva

Prešlo se zatim na pretres o daljnjem sokolskom radu, pa je po tom pitanju održao dug i iscrpan govor prvi zamenik starešine, brat dr. Vladimir Belajčić. On je podvukao, koliko je važnost sokolstvo posvetilo narodno-odbranbenom radu i od kakve su značajne važnosti rezultati tog rada. Taj će se rad i dalje intenzivno nastaviti, u ubedenju da će svi merodavni faktori, u državi, u potpunosti shvatiti njegovo značenje. Ističe, međutim, da je i pored toga rada, koji je u prvo vreme bio zapremio gotovo svu tehničku delatnost sokolstva, potrebno naći vremena i za povratak redovnom tehničkom sokol-

u Jugoslaviji. Brat Belajčić je naročito podvukao nepromenjenu ljubav sokolstva prema našoj narodnoj vojsci i istakao potporu vojske prema sokolstvu, kod proslava na Kajmakčalanu, Mojkovcu i td. Pozvao je predstavnike župa, da potsete svoje jedinice, da se nalazimo u završnoj godini Sokolske Petrove petoljetke, i da pravi Sokoli ne smeju da prenebegnu moralne obaveze, koje su tako svečano primili.

Na koncu je brat Belajčić naročito podvukao, da svaki pojedinac mora da učini sve lične napore, da pokaže da je zaista do dubine shvatio duh rezolucije, koja je danas prihvaćena, pa da svakim svojim delom pokaže punu sokolsku kompaktnost i jednodušnost. U sokolstvu ne sme da bude fronderstva ni gundanja po budžacima, već jedino otvorene i stvarne kritike, pred kompetentnim forumima, te pune i beskompromisne discipline prema slobodno stvorenim zaključcima i prema slobodno izabranom vođstvu. Tako ujedinjeno sokolstvo mora da bude potpuno svesno svoje snage, i ne sme, ni pred kakvim preprekama ili opasnostima, da popusti u svojoj volji i odlučnosti, niti da pomišlja na bilo kakve kapitulacije. Otpornost prema preprekama treba da je glavna sokolska odlika, pa ćemo tako moći da izvršimo sve zadatke i da se što dostojnije pripravimo, za dogodišnji naš veliki praznik, kada ćemo slaviti punočestvo našeg Mladog Vladara.

Govor brata Belajčića bio je rimljen jednodušnim i srdačnim dobravanjem, tako da je skupština odlučila, da ga, bez ikakve debate, primi kao program svoga rada.

Slučaj Župe Šibenik—Zadar

Posle toga je dat izveštaj o slučaju sokolske župe Šibenik—Zadar, koja je odlukom Banske

Javljeno je, dalje, da je konfiscirana sva imovina župe i njenih jedinica.

Povodom toga se razvila debata, koja je utvrdila, da je postupak protiv sokolske župe Šibenik—Zadar, i formalno i stvarno ne utemeljen, pa je odlučeno, da se preduzmu svi koraci da se odbrani pravo i delovanje te bratske župe, čiji rad je bio uvek isključivo rodoljubiv, i ne može da tvori nikakvu opasnost za javni mir i poredak. U tom pravcu je donešeno više zaključaka, a braći u sokolskoj župi Šibenik—Zadar upućeni su srdačni pozdravi, na kojima se toplo zahvalio prisutni starešina župe brat Pavao Kovačev.

Slet i godišnja skupština

Raspravljeno je također o pripremama za slet g. 1941 i o eventualnim promenama u tim pripremama, a brat Gavra Milošević, zahvalio se Saveznoj Upravi na radu i potpori za proslavu Moj-kovačke bitke.

Pošto je poslednjim aktom Banske Vlasti u Banovini Hrvat-

Br. Dr. Besarović pozdravlja sokolsku štafetu u Sarajevu

Štafete župa Split i Šibenik predaju poslanice

Zagrebačka proslava Kraljevog rodendana

i Proslava Kraljevog rodendana kako u Zagrebu tako i na teritoriji zagrebačke župe provedena je u celosti prema predviđenom rasporedu.

Velika sokolska svest, iskreno oduševljenje za Kralja i Otadžbinu, te junački borbeni duh — snažno su uzvitali duše i srca svih naših pripadnika i dali su celoj svečanosti najlepšu pozadinu na kojoj su plamenim slovima bile ispisane reči: »Čuvaćemo Jugoslaviju!«

Još nije počelo ni svitati kad je starešina župe, brat **br. Oton Gavrančić**, predao župsku poslanicu u ruke župskog načelnika, brata **dra Stanka Tončića**, izgovorivši kraj toga nekoliko krepkih srdačnih reči. Brat načelnik predao je po propisanom ceremonijalu poslanicu prvom trojki trkača i tačno u određeno vreme potvrdi ova sa vežbališta Sokola 2 praćena oduševljenim klicanjem prisutnih. Tako su trojke trčale do Savskog mosta, gde su poslanicu preuzeli bicikliste. U Boviću bio je nadasve svečan i srdačan doček. Mnoštvo sokola i inog naroda u lepim narodnim nošnjama sa neopisivim oduševljenjem dočekalo je štafetu. Ovde su poslanicu preuzeli sokolski konjanici i nosili je sve do Prnjavora, gde su od bratske župe Karlovac preuzete poslanice bratskih župa Celje, Karlovac, Kranj, Ljubljana, Novo Mesto i Sušak.

U GLINI, čije su ulice i kuće bile svečano iskićene državnim zastavama, sagovima i cvećem, bio je na glavnom trgu priredjen štafeti osobito oduševljen i svečan doček sa strane sokolova i ogromnog broja građanstva, koji su uz burno klicanje Kralju i Jugoslaviji obasuli cvećem trkače i njihovu pratnju. Slične su se scene ponavljale do župske granice.

Drugi deo proslave izvršen je istoga dana uveče, kad su na celoj teritoriji župe, gdegod ima i najmanje brdašce, paljeni kresovi iz oduševljeno klicanje i veselo pevanje sokolstva i naroda. Najviši kres u župi bio je svakako onaj na zagrebačkom Sijemenu, kojega su zapalili mladi sokolovi-planinari, a koji je svojim žarom daleko zasjao u savsku ravnici.

Konačno osvanuo je i sam dan proslave. Najpre je na letnom vežbalištu Sokola 2 održana smotra zagrebačkih pripadnika. Sa mnogo pažnje i odobravanja saslušan je i govor rezerv. aviat. kapetana, člana župske uprave brata **Matije Lipovščaka** o vazдушnom ratu. Izvršen je također pregled članskih legitimacija, a pozdravom zastavi završen je ovaj dio proslave.

Svečana sednica zagrebačkog sokolstva održana je nakon smotre u reprezentativnoj dvorani Sokola 2. Tek pred početak sednice ušao je u dvoranu konjički brigadni general **g. Velebit**, kao zastupnik komandanta armije. Priredjen mu je oduševljen i srdačan doček. Pretstavnicu civilnih vlasti iako blagovremeno pozvani nisu bili zastupljeni sem zagrebačkog redarstva, koje je odaslalo pristava **g. Tibora Vaška**. Još su bili zastupljeni: Srpsko-pravoslavna crkvena opština po braći **Stevanu Breberini** i **Stevanu Kalemberu**, Jugoslovenski ženski savez sekcija za Banovinu Hrvatsku po sestrama **Danici Bedeković**, **pretsednici**, i **Milki Gavrančić** potpretsednici, te Jugoslovenska Matica po tajniku bratu **Bafu**. Prisutni su bili također takmičari i takmičarke iz 8 bratskih župa, dok su Karlovačani imali zakašnjenje na vozu. Nakon ulaska barjaktara sa barjacija i patnjom otvorio je sednicu u odsutnosti brata starešine i nje-

novog zamenika najstariji član župske uprave **br. dr. Hugo Werk** kratkim pozdravnim govorom.

Nakon što je pročitana posla-

Susret sokolske štafete na planini Romaniji

Sokoli na otkrivanju spomenika Kralju Ujedinitelju u Ljubljani

Na svečanostima u Ljubljani uzelo je u velikom broju učešća sokolstvo iz Ljubljane i čitave Slovenačke. Više od 3000 sokola sačinjavalo je veličanstvenu povorku, koja je učestvovala na otkrivanju spomenika Kralju Mučniku u srcu Slovenačke. Pretsednik pripremnog odbora za podizanje spomenika, bio je starešina sokolske župe Ljubljana, naš dragi brat, **dr. Josip Pipenbaher**, koji je prvi dočekao i pozdravio **Nj. V. Kralja Petra II, Nj. Kralj. Vis. Kneza Pavla, Kneginju Olgu, Kneza Aleksandra i Kneza Nikolu**. Sokoli, kao i ostalo mnoštvo, koje je prisustvovalo otkrivanju spomenika, priredili su **Nj. V. Kralju, Nj. Kr. Vis. Knezu Namešniku Pavlu** i ostalim članovima Kraljevskog Doma oduševljene ovacije.

Tom prilikom je brat **Pipenbaher**, kao pretsednik pripremnog odbora, održao neobično značajan govor, u kome je veličao goleme zasluge Kralja Ujedinitelja, Njegovo legendarno junaštvo, i njegovu ljubav za narod. Zatim je kazao, da je u svetskom ratu srpska vojska, pod njegovim vođstvom, postigla vrhunac slave, pa je, potpomognuta od jugoslovenskih dobrovoljaca oslobodila Srbiju i sve jugoslovenske zemlje. Brat **Pipenbaher** je podvukao veliko značenje dana našeg narodnog ujedinjenja, »početka zajedničke istorije našeg troimenog naroda«, a **Kralj Aleksandar** je izvršio san najplemenitijih jugoslovenskih sinova, nacionalno ujedinjenje svih Jugoslovena. Ime Jugoslavija izražava duhovno jedinstvo tri brata, pa će tim velikim delom **Kralj Aleksandar** ostati u istoriji uz **Nemanju, Dušana Silnog i Karadorda**.

Govor brata **Pipenbahera** bio je primljen sa oduševljenjem u čitavoj Ljubljani, jednako kao i impozantni nastup sokolstva tom prilikom. Dogodilo se doduše, da je, usled rasporeda vlasti, sokoli ma bilo određeno, da pokrajnim i periferijskim ulicama dodu na mesto gde se otkriva spomenik, gde im je također bilo određeno stajanje u pokrajnoj ulici, dok su na pr. fantovi, koji su mlade društvo i koji su bili manje brojni, dobili počasno mesto i dozvolu da prođu kroz centar Ljubljane. Pa ipak je rodoljubiva Ljubljana spontano pozdravila sokolstvo, oduševljenije nego ikada, upravo zato što je htela da mani-

nica **br. Saveza** i tekst župske štafete poslanice, muzika je otvirala sokolsku himnu »Oj Slovenik!«, koju je cela dvorana pevanjem popratila. Sledila je prigodna lepa deklamacija jedne naraštajke i zaključak sednice. Uz svirku »koračnice sokolskih legija« otkoračali su ponosni barjaktari iz dvorane, koja se još dugo orila od oduševljenog klicanja Kralju i Jugoslaviji.

Posle podne su priredene međuzupske atletske utakmice, o kojima donosimo detaljni izveštaj na drugom mestu. Zagrebačke svečanosti i priredbe zaključene su vedrom sokolskom večeri u prijatnoj bivšoj i danas ponovnoj dvorani Sokola 1 u Bogovićevoj ulici. Pozdravnu reč održao je kućedomačin starešina Sokola 1 brat **prof. dr. Fran Zavrnjak**. Prigodnu deklamaciju mladom Kralju osobito je lepo recitovao naraštajac **Jovanović**. Takvim duhom dočekan je i proveden Kraljevski praznik, takvim će duhom prožeta Sokolska župa Zagreb i dalje nastaviti svoj rad.

festuje protiv tog zlobnog zapostavljanja, znajući da, ako iko ima zasluga za otkrivanje ljubljanskog spomenika, to ga u prvom redu imaju Sokoli i njihovi prijatelji! Ogorčeni tom nepravdom, Sokoli su sami spontano, posle završetka svečanosti, prošli baš kroz srce svoje stare, sokolske i rodoljubive Ljubljane, gde su bili dočekani podvučenim oduševljenjem i urnebesnim poklicima Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu.

Na svečanostima u Ljubljani je Savez Sokola bio zastupan po bratu **Veriju Švajgeru**, a na Kraljev spomenik položeno je mnoštvo sokolskih venaca, i poklonilo mu se šezdeset sokolskih zastava. Na svečanosti je uzela učešća i jedna četa ruskih Sokola.

IV međuzupske utakmice sokolskih atletičarka u Zagrebu

Istovremeno kad i utakmice muških atletičara, održane su na Stadionu Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja IV. međuzupske utakmice članica i naraštajka, ali ne u vidu prvenstva pojedinka, nego prvenstvo odeljenja. Svako odeljenje se sastojalo od 4 takmičarke, a pobjedu nosi ona župa čiji broj bodova odeljenja članica i naraštajka bude najveći.

Članice su takmičile u granama: bacanje koplja, skok u vis, trčanje 100 m i štafeta 4x60 m, a naraštajke: bacanje kugle, skok u vis, trčanje 60 m i štafeta 4x60 m. Na utakmicama je sudelovalo 5 župa i to: Beograd, Maribor, Ljubljana, Karlovac i Zagreb sa ukupno 40 takmičarka. Bodovanje se vršilo po atletskim tablicama.

Rezultati su sledeći: Članice: **Bacanje koplja**: 1. Vacas Jelica (Ljub.) 26,27 m., 2. Karpati Alisa (Bgd) 24,13 m., 3. Milošević Ivana (Bgd) 24,07 m., 4. Radovanović Ruža (Bgd) 23,03 m., 5. Neferović Mira (Zgb) 22,70 m., 6. Delić Dragica (Zgb) 22,12 m.

Skok u vis: 1. Pribošek Ančka (Ljub.) 138 cm., 2. Štefan Ljerka (Bgd) 135 cm., 3. Sentjurs Mira (Mar.) 133 cm., 4. Janačković Bojana i Neferović Mira (Zgb) 124 cm., 5. Karpati Alisa (Bgd) 123

VI međuzupske atletske utakmice u Zagrebu

Na rodendan **Nj. V. Kralja Petra II** održane su po redu VI. međuzupske utakmice u atletici, koje je priredila sokolska župa Zagreb. Utakmice su počele u 3 sata na Stadionu Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja pozdravom državnoj zastavi, a takmičare je pozdravio župski načelnik, brat **dr. Stanko Tončić**. Utakmicama je prisustvovala savezni delegat brat **Marijan Maržan**, pretsednik atletskog saveza dr. **Veljko Ugričić** i brat **Dragutin Šulce**.

Interesovanje za ove najveće sokolske atletske utakmice raste iz godine u godinu a broj sudelujućih župa je sve brojniji. Tako je ove godine sudelovalo 9 župa s ukupno 75 takmičara, a s tim brojem se ne mogu pohvaliti ni sportisti - atletičari. Sudelovale su župe: Beograd, Celje, Maribor, Karlovac, Ljubljana, Sarajevo, Šibenik—Zadar, Osijek i Zagreb.

Takmičilo se u 8 grana: trčanje 100 m, bacanje kugle, skok u vis, bacanje diska, skok u dalj, trčanje 400 m, trčanje 1500 m i štafeta 4x100 m. Bodovalo se po sistemu »balkanijade«, tj. bodove su donasili prva devetorica na svakoj grani.

Rezultati su: Na 100 m održane su predtrke, pa je u konačnicu ušlo 8 trkača, a deveti je ždrebom ispaao, donoseći jedan bod. Kako je predviđeno pobjedu je odneo 1. Račić (Ljub.) 11,1 sek., 2. Stefanović (Bgd) 11,2 sek., 3. Radonjić (Bgd) 11,3 sek., 4. Dvoržak (Zgb) 11,8 sek., 5. Pleteršek (Celje) 12,1, 6. Hrovatin (Maribor) 12,1. Za sokolske utakmice, rezultati su više nego dobri. U bacanju kugle nije nastupio Aleksa Kovačević, pa je prvo mesto zauzeo vrlo dobar ing. **Stepinšek** s rezultatom 13,05 m., 2. Milošević (Zgb) 12,22 m., 3. Zorko (Mar.) 11,93 m., 4. Štakić N. (Bgd) 11,89 m., 5. Štakić D. (Bgd) 11,48 m., 6. Tešin (Zgb) 11,20 m. Lepa je borba bila u skoku u vis, pa imamo tri takmičara koji su preskočili 175 cm. 1. Lazarević (Bgd), 2.

Zorko (Mar.), 3. Bratovž (Ljub.) svi 175 cm. Stanina (Ljub.) 170 cm., 5. Othazel (Kar.) 165 cm., 6. Pavlović (Sar.) 160 cm. Vremena trkača na 400 m su vrlo dobra. Pobjedu je odlučio u svoju korist **Oberšek** (Ljub.) pred **Pleteršekom** (Celje) s rezultatom 52,5 prema 53,5, 3. Vilar (Ljub.) 54,2, 4. Pekota (Šib.) 54,5, 5. Urbančić (Celje) 55, 6. Gracijanski (Mar.) 55,6. U skoku u dalj osvojio je prvo mesto neslužbeni državni rekorder s vrlo dobrim rezultatom 6,80 m, 2. Zorko (Mar.) 6,70 m, 3. Račić (Ljub.) 6,39 m, 4. Dukić (Bgd) 6,36 m, 5. Dvoržak (Zgb) 6,24, 6. Othazel (Kar.) 6,05 m. Na bacanju diska su prilično slabi rezultati. I u ovoj je grani pobjedio ing. **Stepinšek** (Mar.) s rezultatom 37,86 m, 2. Šetinčin (Bgd) 34,48 m, 3. Kosec (Ljub.) 34 m, 4. Štakić D. (Bgd) 33,46, 5. Boltavzar (Ljub.) 32,37 m, 6. Kodre (Celje) 31,77 m. U trčanju 1500 m vodila se borba između Kiena (Ljub.) i Banića (Bgd), koju je Kien odlučio u svoju korist s rezultatom 4,12,1 min., 2. Banić (Bgd) 4,15,6 min., 3. Galović (Bgd) 4,12,3 min., 4. Magušar (Ljub.) 4,21,0 min., 5. Kos (Celje) 4,22,1, 6. Strajnić (Osijek) 4,31,9 min.

Kao poslednja točka programa održana je štafeta 4x100 m u kojoj je favorit bio Beograd, ali je i ovaj puta nesretno izgubila, jer joj se kao i prošle godine desio peh da je diskvalificirana. Tako je prvo mesto pripalo Ljubljani (Račić, Oberšek, Vilar, Boltavzar) 44,9 sek., 2. Maribor (Hrovatin, Zorko, Gracijanski, Kolenc) 45,9 sek., 3. Celje (Bergles, Horjak, Pleteršek, Urbančić) 48,3, 4. Osijek (Klikić, Mihajlović, Filipić, Šule) 48,4 sek., 5. Zagreb (Kobali, Marčelja, Stapar, Dvoržak) 48,5 sek., 6. Sarajevo (Nedić, Pavlović, Kartole, Furtula) 48,6. Štafeta Beograda imala je vreme 44,8 sek.

Mora se priznati da su utakmice u svakom pogledu vrlo dobro uspele, a vremenom će te utakmice biti proširene i održavati se dva dana s povećanjem grana, a eventualno i uvadanjem desetoboja.

Kao i lanjske godine, prvo mesto je osvojila župa Ljubljana, iako se očekivalo da će pobediti župa Beograd. Ljubljana sa 96 bodova, Beograd sa 83 boda, Maribor 72 boda, Celje 44 boda, Zagreb 39 boda, Osijek 21 boda, Karlovac 16 bodova, Sarajevo 14 boda i Šibenik 7,5 boda. Na završetku utakmica predane su nagrade, i to za prvo mesto ukusna brončana plaketa bacača diska, a za drugo i treće mesto male plakete.

Mirjana, Mijatović Zlatica (Zgb), Žutić Lepasava (Zgb) i Sedej Paula (Ljub.) 9,6 sek.

Štafeta 4x60 m: 1. Maribor 32,3 sek., 2. Zagreb 33,8 sek., 3. Beograd 34 sek., 4. Ljubljana 34,6 sek., 5. Karlovac 36,2 sek.

Prvenstvo vrsta — članice: 1. Beograd 333 boda, 2. Zagreb 303 boda, 3. Maribor 276 boda, 4. Ljubljana 262 boda, 5. Karlovac 95 boda; Naraštajke: 1. Maribor 433 boda, 2. Ljubljana 361 bod, 3. Zagreb 345 bodova, 4. Beograd 309 bodova, 5. Karlovac 278 bodova, Prvenstvo župa: Prvenstvo osvojila je sokolska župa Maribor sa 709 bodova, 2. Zagreb 648 bodova, 3. Beograd 642 boda, 4. Ljubljana 623 boda, 5. Karlovac 373 boda.

Prema tome prvenstvo župa osvojila je sokolska župa Maribor sa 709 bodova, kojoj je na kraju takmičenja predana vrlo ukusna statua iz gipsa, rad serlo Zulejke Stefanini-Tučan.

Клеветници соколства

Београдско „Време“ је, у броју од 10 о. м., објавило напис, у коме се неистинито напада последња резолуција пленума Управе Савеза СКЈ, која је једнодушно прихваћена од претставника свих 25 соколских жупа у Југославији, дакле претставља најлегитимнију вољу и мишљење читаве соколске јавности.

Гњев господина, који је тај чланак потписао, разумљив је. Заједно са још

лијих националних осећаја читаве јавности; — а све у листу, који себе означава као орган фактора, чија одговорност далеко премашује значење поменутих писаца.

Љут због свог пораза, писац о коме је реч, хоће наине да прикаже, као да је резолуција пленума Савезне управе изгласана под претседањем брата Др. Белајчића; што је највећа неистина, јер је читавој сед-

Штафета једне соколске чете у Босни

пар витезова своје врсте, он је недељама наговештао разорну борбу у соколству, цепање и растављање соколства, десавуирање Савезног старешинства, рушење управа већег дела соколских жупа у земљи итд. Не желећи се ни за час спуштати на морални ниво сличних написа, „Сokolски гласник“ није никада осетио потребу да њихове писце почастим директним одговором, као што им није дала важности ни остала честита јавност, сем франковачких и клерикалних листова, као што су „Хрв. груди“, „Хрв. право“, „Хрв. стража“ итд.

И после читаве те надувене кампање, кукавички заштићене „ситуацијом“ и осигуране од протуодговора разним маказама, — резултат је био из основе одбратан од онога што се хтело: Потпуна једнодушност соколства; неподељене симпатије читаве националне јавности према нападнутима; безусловно и једнодушно изгласано поверење читавог соколства Савезном вођству; никаквих побеђених ни победника, већ свест о заједници интереса соколске целине; — дакле потпуни пораз свих интрига поменутих витезова и свих мрачних циљева, због којих је та кампања вођена.

Гњев ритерске дружбе нама је, дакле, потпуно разумљив; јер чиме ће изићи пред оне, којима су хтели сервирати порушено соколство?!... Зато бисмо и овог пута презиром прешли преко ствари, да провокација није прешла већ све границе, и да она, овог пута, није и формално уперена против соколства као целине, и против његове једнодушне воље, те против најсвет-

ници претседао брат, Др. Отон Гавранчић. Даље хоће да се прикаже, да „су резолуцију донели г. Белајчић и остали масони“, што је најординарнија инсинуација, недостојна и најбеднијег петпарачког листа. Истина је напротив, да је прихваћена резолуција била редигована од једног одбора, у коме су се налазила ова браћа: Веља Поповић, старешина соколске жупе Београд; инж. Вучковић, заменик старешине соколске жупе Београд; Др. Гавранчић и Др. Х. Верк из Загреб; Радован Димитријевић, старешина жупе из Ниша, др. М. Драгић из Београда, и Радмило Грђић. Нити један од те браће није масон; а брат Белајчић није уопште био у том одбору, и за резолуцију је дозвдио када и остали учесници, који су је сви, уз бурно одобравање прихватили.

Може ли, дакле, да буде теже увреде за соколство, него ли је та, да се његова слободно изражена воља, изгласана од најлегитимнијих његових претставника из читаве Југославије, прикаже као плод нечије наметнуте интриге?!...

Колика је „љубав“ поменутог господина према соколству, показује најбоље чињеница, да нити једном речи није забележио његову једнодушно изгласану резолуцију, мада му је, као и осталим листовима, била послата. И што је још горе, нити једног јединог ретка није објавио о велебној соколској манифестацији у Београду, приликом рођендана Њ. В. Краља, на којој су узели учешћа највиши претставници цивилних и војних власти, и свих националних удружења, и која је, у 95%, била испуњена баш београдским сокол-

Сјајни маневри наше јуначке војске

У понедељак, 9 о. м. приређене су у Београду, на Торлаку, занимљиве војне вежбе уз суделовање свих врста и родова оружја. Вежбама су поред Министра војске и морнарице, начелника генералштаба, помоћника Врховног инспектора оружане силе и бројних генерала и команданата присуствовали и сви резервни официри из Београда. Демонстриране су вежбе у нападају и одбрани уз савремено модерно наоружање и средства. Наступиле су ваздухопловне јединице са свима врстама авиона, падобранци, моторизоване јединице итд. Приказана је важна улога оклопних и моторних возила, као и акција падобранца, који су искакали тачно на одређена места, на време и у реду, са потпуном ратном опремом, тако да су одмах по скоку могли отпочети са радом на терену.

На концу је приређен велики дефиле трупа. Нарочити утисак учинили су моторизовани одреди, противавионске батерије и огроман број авиона свију типова. Ове вежбе су још једном засведочиле сјајне способности наше војске и нашег наоружања.

TRAGIČNA SMRT JEDNOG VREDNOG SOKOLA

У Petrovgradu је смртно пострадао најбољи вежбач Sokolskog društva Petrovgrad II., брат Radica Jevremov, star 30 godina, elektrotehničar по zanimanju. Brat Jevremov је radeći gimnastičke vežbe pao tako nezgodno, da је slomio kičmu i на mestu ostao mrtav.

Povedeni су izvidi по ovom nesretnom slučaju а vrednom i nezaboravnom sokolskom tehničaru, брату Radici Jevremovu priredilo је sokolstvo Petrovgrada neviden испраћај на groblje, gde су se s njime oprostili brojni govornici u ime društva župe i prijatelja. Neka је slava žrtvi sokolskog rada, Radici Jevremovu!

Sokolima advokatima!

Umoljavaju се sva braća, по zanimanju advokati, koji су članovi sokolskih jedinica, да svoje adrese odmah dostave Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, Bеоград, poštanski pretinac 342.

Tajništvo Saveza SKJ

ством. А тако исто ни једног јединог ретка о величанственим соколским прославама Краљевог рођендана у осталој Југославији!

Како, уосталом, да буде другачије, кад нико од тих ритера никада у животу није био члан неког соколског друштва; када се све до своје педесете године нису бавили другим, него аутомобилизирањем и уносним пословима; и кад нико жив њихово име није никада чуо у националном раду, све док нису дошла времена када се, ускакањем од једног вође ка другоме, почела правити каријера и кад им се „ситуација“ чинила довољно извојеваном за нуђење њихових услуга?

Rezolucija sednice plenuma Saveza Sokola K. J. od 7-8 septembra 1940

Na sednici Uprave Saveza Sokola, kojoj су prisustvovali pretstavnici svih 25 sokolskih župa, održanoj 7 i 8 septembra 1940 godine, после svestranog pretresa, done-sena је jednoglasno sledeća izjava:

1. Jugoslovensko sokolstvo, svesno teških prilika ozbiljnosti vremena pod kojima deluje, i velikih zadataka, koji му se, kao najjačoj jugoslovenskoj nacionalnoj organizaciji nameću, smatra за potrebno да izjavi, да су njevogvi redovi u celoj našoj Domovini ČVRSTI, SLOŽNI I JEDNODUŠNI u shvatanju zavetne misli narodnog i državnog jedinstva, i да су spremni на svaku žrtvu u službi Kralju, narodu i Otadžbini.

2. Sokolstvo је u svom radu uvek bilo, i danas је, NEZAVISNO OD SVIH UTICAJA SPOLJA, i rukovodi се u svom delovanju SAMO I JEDINO SVOJOM SOKOLSKOM IDEOLOGIJOM, i duhom i potrebama svoga naroda. Snaga sokolske misli i narodnog duha toliko је velika да nikakva druga ideologija i organizacija nije vršila niti bi mogla да izvrši ма kakav uticaj на duh i pravac sokolskog rada.

3. Isto tako јednodušno utvrđuje, да се VOČSTVO SAVEZA SOKOLA K. J. U SVOM ODGOVORNOM POSLU UVEK RUKOVODILO ISKLJUČIVO SOKOLSKOM IDEOLOGIJOM I INTERESIMA SOKOLSTVA I NARODA. Ističući puno poverenje vočstvu sokolstva Kraljevine Jugoslavije, obezbeđuje му punu potporu celokupne sokolske organizacije u izvršavanju njegovih velikih i teških zadataka, naročito u odbrani sokolstva od teških i nepravednih napadaja, kojima је u poslednje vreme izloženo.

4. Upućuje pozdrav svim sokolima Jugoslavije, koji danas trpe zbog svog doslednog rada на oživotvorenju sokolskih ideala, uveravajući ih, да u odbrani tih ideala стоји sa njima celokupna sokolska organizacija. Poziva читavo sokolstvo, sve svoje članstvo, naraštaj i decu, да, verni svojim starim sokolskim i nacionalnim idealima i svetloј sokolskoј nacionalnoj tradiciji, ustraju složni, nepokolebljivi i neustrašivi u svom radu за dobro Kralja, naroda i Otadžbine, sa ČVRSTOM I NESALOMLJIVOM VEROM U VELIKU I SRETNU BUDUĆNOST KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

Успела академија Соколског друштва Београд III

Једно од најагилнијих престоницких соколских друштава, Соколско друштво Београд III, приредило је минуне суботе свечану академију у својем дому, која је — као и досадање приредбе Сокола III — не само успела, него и превазишла сва очекивања. Пред дупком пуном двораном, у којој је међу осталима наполе срдачно поздрављен католички свештеник др. Ашику, активан члан управе, који је недавно одржао једно одлично предавање чланству и који узима учешће готово свакодневно на друштвеним седницама и састанцима, — отворио је академију старешина, бр. Добра Богдановић, Кратким говором, дајући реч професору, др. Баошићу, који је одржао пригодно предавање о значењу III-етог септембра. Његове топле речи биле су срдачно поздрављене. Хор певачког друштва „Цар Душан“, са Булбудера, отпевао је врло складно државну химну, после чега је једна левојница рецитовала пригодну песмицу Њ. В. Краљу.

Посебна тачка била је дељење диплома учесницима самарићанског течаја о коме је већ писао „Сokolски Гласник“, а који је одржан у оквиру народно-одбранбеног рада, према замисли бр. Војновића Радослава прочелника НОО. (Уз самарићански, који је успешно завршен, још се одржавају и течајеви за активну и пасивну цивилну заштиту). Дипломе је течајкама поделио бр. Иван Тринајстић, уз пригодни говор. Огроман аплауз побрао је један малишан, који је такође свршио течај успешно.

Програм је затим настављен вежбом млађе женске деце: „Весела деца“, после чега је хор „Цара Душана“ отпевао „Поздрав Краљу“ од Мокрањца, а један соколић декламовао песму „Соколић“ од Иве Мајцана. Женски нараштај извео је са пуно техничке обраде слетске вежбе за 1941 годину. Следила је још једна рецитација и вежбе женске деце са заставницама, после чега је певачко друштво „Цар Душан“ отпевало три песме, побравши заслужени аплауз за свој успели наступ. У више наврата говорио је у име друштва бр. Станојевић, истичући да је основано у врло сиромашном крају, али да је својим радом стекло опште симпатије, па је већ и на радију певало. Њему се захвалио бр. Тринајстић, као и присутнима на бројном одазиву.

После завршеног програма, о коме се може само са дивљењем говорити и за чије извођаче и организаторе, као и за сав рад Сокола III не достају речи похвале, развило се народно весеље, проткано интимном атмосфером, која је дала упечатљив биљег читавој приредби. ЈМ.

Штафета која је веслала 28 км. морем до Шибеника

Sve sokolske jedinice u Jugoslaviji najsvečanije su proslavile Kraljev rođendan

U današnjem broju objavljujemo samo prvi deo ovih izveštaja. Ostale ćemo objaviti u idućem broju.

Sokolska župa Novi Sad i sve njene jedinice izvele su proslavu najsvečanije. U Novom Sadu, je proslava otpočela smotrom sveukupnog članstva novosadskog i Petrovaradinskog sokolstva, pred sokolanom, gde su svečano dočekane i ispraćene sokolske štafete na putu za Beograd.

Posle blagodarenja održana je svečana sednica. Dvorana sa preko 1.000 sedišta nije mogla primiti veliki broj prisutnih, kojima se na čelu nalazio Ban, g. Dr. Branko Kijurina, sa načelnicima, komandant armije, general Petrović, sa generalitetom i velikim brojem oficira, predsednik opštine, g. Petrović i delegati svih društava i vlasti, uprava Ruskog sokola itd. Sednicu je otvorio zamjenik starešine, br. Dr. Jovanović, posle čega je prosvetar Miodrag Jovanović pročitao Saveznu poslanicu, koja je također srdačno pozdravljena, kao i ostale tačke programa.

Svečanosti su nastavljene posle podne lakoatletskim utakmicama između članstva, naraštaja i skauta, na letnjem vežbalištu. Naveče je priređena naraštajska svečana akademija, posle čega se do kasno u noć razvilo narodno i sokolsko veselje.

I u ostalim društvima i četama novosadske župe priređene su veličanstvene proslave. Veća mesta, kao **Subotica, Sombor, Stari Bečej** itd., prednjačila su. Svuda su sokolske proslave bile centar slavlja ovog velikog dana.

Treba istaći da su mnoga društva u okviru ove proslave postavila osnove za izvršenje obaveza iz Sokolske Petrove Petoljetke, tako na primer **Sokolsko društvo Stari Bečej** osvetilo je temelje svoga doma za izgradnju kojeg je obezbeđeno 1.500.000 dinara, i čija će izgradnja imati veliki značaj za sokolstvo ovoga kraja.

U **Sremskoj Mitrovici** sokolska proslava je uzela široke razmere. Svečana sednica bila je posećena sjajno, a u programu nastupilo je i Srpsko crkveno pevačko društvo i pevačko društvo „Stražilo“. Br. Udicki održao je predavanje. Sve tačke bile su odlično izvedene i popraćene ovacijama Kralju i Otadžbini. Posle podne održano je selo, na kome je govorio br. R. Đurić.

I **Sokolska župa Petrograd** svečano je proslavila kako u svima jedinicama, tako u samom Petrogradu praznik svih Jugoslovena. Pred sokolanom održana je veličanstvena smotra petrogradskog sokolstva, odakle je članstvo u odorama i sa muzikom pošlo na blagodarenje, posle koga je održana svečana sednica župe i sviju petrogradskih sokolskih društava u Sokolu Matici, koja je u lepo dekorisanom domu otpočela pozdravnim govorom starešine, Dr. Matici. Običan program sednice izveden je uz burne ovacije Kralju i sokolstvu i završen pevanjem „Oj Sloveni“. Posle podne održane su utakmice u odbojci, a na veče naraštajsko selo, čime je proslava zaključena.

U ostalim jedinicama proslave su uzele nevidene manifestacione razmere čime je sokolstvo sa našega severa ponovo posvedočilo svoju ljubav za Kralja i Otadžbinu kao i spremnost da čuva Jugoslaviju.

Sokolska župa Celje proslavila je sa svim članstvom Rođendan Kralja Jugoslavije uz svečanosti

u svima mestima. Štafa je organizovana na 44 kilometara duž pruzi Celje—Blagovica, gde je povelja predana Ljubljanskoj župi. U štafeti su sudelovale jedinice: Celje-Matica, Petrovče, Liboje, Zalec, Griže, Sv. Peter, St. Pavel, Plzela, Gomilsko, Braslovče, Vranksko i Motnik, sa 67 trkača i 3 biciklista. Trkači su bili u svim mestima kroz koja su prošli najsrdahnije pozdravljeni.

Sokoli Velike Kikinde priredili su smotru, na koju je došlo 467 pripadnika, kojima je održao sažet govor o držanju sokolstva u današnjim prilikama, starešina društva, br. Dr. Petar Bojanić. Posle blagodarenja održana je svečana sednica u prisustvu brojnih predstavnika vlasti, vojske i društava, kao i velikog broja građanstva, koje je pozdravio starešina Dr. Bojanić. On je između ostalog rekao:

Tajnik br. T. Granfil pročitao je poslanicu SSKJ povodom ovogodišnje proslave šestog septembra, a prosvetar br. M. Čirilov podneo je referat o dosadašnjem radu na izvršenju zaveta SPP, koji ulaze u poslednju godinu. Uveče je u zajednici sa oficirima mesnog garnizona priređeno vrlo uspešno i posećeno drugarsko veče.

Sokoli iz Crvenke priredili u velebnu proslavu šestog septembra, uz učestvovanje meštana, koji su naročito srdačno pozdravili bakljadu, posle koje je održao zanosan patriotski govor br. M. Petrović. Susretljivošću komande mesnog garnizona pripremio je redov-obveznik brat Butakov odlični hor vojnika-obveznika, koji su nastupili u nekoliko tačaka na svečanoj akademiji sa ogromnim uspehom, a br. Butakov posebno sa nekoliko solo tačaka na klaviru.

Sokole iz Tomaševca nisu mogle sprečiti sve prepreke u izvođenju proslave Kraljevog rođendana, koga su pozdravili bakljadom u kojoj je učestvovalo preko 80 sokolskih pripadnika i mnoštvo meštana. Pred Sokolskim domom priređen je defile članstva sa prigodnim govorom.

Sokolsko društvo Skoplje II — Hanrijevo proslavilo je na vrlo lep način rođendan svoga Starešine. Tog dana pre podne održano je blagodarenje u Sokolnici, posle čega je bila svečana sednica sa čitanjem poslanice, recitacijama i govorom br. prosvetara. 7 o. m. uveče priređeno je poselo sa bogatim programom, koje je takođe uspešno.

Trebinje kao ni sva kršna Hercegovina nije niukoliko izostalo za ostalim društvima u proslavi Kraljevog rođendana. Napose je lep bio ispraćaj štafete sa Cetinja, koja je sačekana kod Trebinja zajedno sa predstavnicima čete Dražindo. Improviziran je slavlolik od zastavica, ispaljeno nekoliko raketa. Špalir je sačinjavalo 12 biciklista. Društveni predstavnici ispratili su zatim štafetu do u Dobromane, 22 km. od Trebinja.

Sokolsko društvo Rudnik-Sisevac proslavilo je šesti septembar vrlo svečano. U oči dana priređena je svečana bakljada na rudniku Sisevac. Povorka je krenula od uprave rudnika na čelu sa sokolskom muzikom i zastavom uz sudelovanje sokolstva, celokupnog personala rudnika, školske dece i obišla sve kolonije rudnika. Svuda usput bilo je klicanje Nj. V. Kralju i Kraljevskom Do-

mu. Svi domovi bili su osvećeni i okićeni zastavama i Kraljevim slikama. Prireden je vatromet na više mesta, tako da je rudnik imao veličanstven i svečan izgled. Posle bakljade održano je narodno veselje.

Požarevački sokoli proslavom Kraljevog rođendana ponovo su manifestovali za narodne i sokolske ideale. Posle blagodarenja održana je svečana sednica na kojoj je govorio br. Dragutin Marinković, o SPP. Program je izveden sa velikim uspehom, također i na poselu i večernjoj akademiji, na kojoj se naročito svidele tačka vojske. U okviru lakoatletskog mitinga, koga je priredio „S. K. puka za vezu“, priredili su požarevački sokoli smotru lakoatletičara i odneli pobjedu u štafeti 4x100 metara.

U **Gornjem Milanovcu** je Sokolsko društvo priredilo svečanu sednicu i poselo sa biranim programom. Poseta je bila odlična. Izvođenje pojedinih tačaka pozdravljeno je srdačnim aplauzom.

Sokolska četa Trbušnica, društvo Čačak proslavila je šesti septembar svečano. Članstvo je u punom broju prisustvovalo blagodarenju i svečanoj sednici, na kojoj su brojni prisutni manifestovali za sokolske i narodne ideale.

Sokolska četa Žitkovac proslavila je rođendan Nj. V. Kralja Petra II najsvečanije. Članstvo je sa sokolskom zastavom prisustvovalo je blagodarenju. Uveče je priređena sokolska akademija sa odabranim programom. Akademija je bila odlično posećena.

Sokolstvo Krajine Petra Mrkonjića proslavilo je najsvečanije rođendan svoga Starešine u svima jedinicama župe Banjaluka. U oči praznika zapaljena su 194 Petrova krijesa na planinama Mrkonjića Krajine. A iluminacije, rakete i bengalske vatre dopunile su ovaj jedinstven uvod u proslavu, koja je došla do najjačeg izražaja na smotri članstva, kome je u svima jedinicama župe prisustvovalo 4.320 sokolskih pripadnika i 3.637 građana, prijatelja sokolstva, o čemu su izveštaje preneli kuriri na motorciklima zajedno sa izveštajima i čestitkama Nj. V. Kralju, koje je u Banjoj Luci dočekalo preko 500 sokola. Smotra je uspešno nečekivano a sama proslava obavljena u svima jedinicama svečanim sednicama i svečanim priredbama, dala je ponova dokaza jakosti i svesti sokolstva u ovom delu Bosne ponesne. **P. Aleksić**

I **sokolsko društvo Oštrej** zapalilo je kresove na Osječnici (1795 m.) i Oštreju (1384 m.), a pred sokolanom paljena je vatra uz pevanje sokola i meštana. Sirenom i sviranjem zbora objavljena je smotra posle koje su održana tri predavanja narodno-odbrambenog značaja, a o značaju dana govorio br. Krstanović, prosvetar. Naveče je održana akademija, koju je posetio veliki broj publike, oduševljeno pozdravivši izvođenje svečanog programa.

Sokolsko društvo Bosanski Petrovac je posle blagodarenja, kome je prisustvovalo celokupno članstvo, održalo svečanu sednicu, na kojoj je govorio starešina br. Rakić. Sve tačke bile su popraćene ovacijama. I večernja sokolska priredba bila je odlično posećena.

Sokolsko društvo Kotor Varoš također je uspešno proslavilo šesti septembar. Paljeni su kresovi i bacane rakete, uz pevanje velikog broja članstva koje je srdačno pozdravilo sokolsku štafetu. Svečanoj akademiji prisustvovala je veliki broj građanstva sviju vera, koji su pažljivo slušali reč starešine br. Novkovića, priredivši manifestacije Kralju i Jugoslaviji. Uveče je priređeno poselo, koje je bilo odlično posećeno.

I **Sokolsko društvo Maslovar** svečano je ispratilo štafetu, upalilo kresove i izvelo svečanu iluminaciju spomenika Kralja Aleksandra, sa inicijalima »P II«. Na sam praznik priređena je uspešna smotra, kojoj je prisustvovalo mnoštvo sokola i građanstva. O značaju praznika govorio je starešina br. V. Kapor. Svečanosti su nastavljene svečanom sednicom, koja je također bila posećena gotovo od svih meštana.

Motorizovana štafeta polazi iz Saveznog Doma

Sokolski filmovi sa Mojkovca i Kajmakčalana

U ponedeljak, 9 o. m. prikazan je u Beogradu pred brojnim gledaocima, većinom predstavnici Saveza Sokola K. J. i beogradskog sokolstva, kao i pred Crnogorcima koji žive u prestonici, kolorisani (u bojama) film sa proslave dvadesetpetogodišnjice bitke na Mojkovcu. Film je snimio potpredsednik Saveznog prosvetnog odbora, brat Bogoljub Krejčik, poznati naš sokolski filmski operater.

Brojne gledaoce pozdravio je prigodnim rečima zamjenik starešine Saveza Sokola K. J., br. ing. **Milivoje Smiljanić**, ističući značaj mojokovačke pobjede. Film se doop savršenom tehničkom obradom, a na pojavu pojedinih slika sa proslave, gledaoci su toplo pozdravljali mesta iz naše slavne prošlosti, kao i braću delegate i govornike. Na koncu je brat Krejčik prikazao i nekoliko diapozitiva sa puta na Mojkovac, te film sa hodočašća na Kajmakčalan, koji je također izazvao opšte udivljenje i uzbuđenje. I ovaj je film u bojama, a tehničkom obradom ne izostaje ni malo iza prvoga.

Film sa mojokovačke proslave biće najpre prikazivan na Cetinju i u Crnoj Gori, a posle i u drugim mestima naše Otadžbine, pa preporučamo braći da ove pretstave posećuju u što većem broju. **Jm.**

Sokolska delatnost u Osijeku

Prema zaključku društvenih i četnih načelnika od 15 avgusta održan je 2 i 25 avgusta dvodnevni tečaj odbrambenosti u Osijeku. Tečaj je održan u prostorijama društva Osijek - Matica. Bilo je zastupljeno 17 jedinica sa 33 tečajaca i tečajki. Od strane br. Načelnikstva Saveza prisustvovali su br. Bogner i s. Skovran. Predavači su bili: br. Bogner, s. Skovran, br. ing. Kvapil, potporučnik br. Vukičević, narednik br. Mrevlje, br. Ilakovac i br. Momčilović. Tečaj je posetio starešina župe br. Krulj.

U nedelju, 1 septembra, održane su lakoatletске utakmice osiječke sokolske župe, kao izbirna

takmičenja za VI međužupske utakmice u Zagrebu, 6 o. m. Na takmičenju je uzelo učesća osam društava i jedna četa sa 217 pripadnika po pojedinim disciplinama, u kojima su prva mesta zauzela braća: Stevan Kikić, Osijek-Matica, Strajnić Jovan, Osijek Donji Grad, Sokolsko društvo Osijek-Matica (Br. Sulc), Zlatko Pišl, Vinkovci. Među naraštajima napose su se istakli br. Đuro Mihajlović i Milan Macakanja, oba Osijek-Matica. Takmičenjima, koje je vodio br. Albin Petelin, zam. župskog načelnika, prisustvovala je lep broj posmatrača. Uspeh je bio zadovoljavajući, na čemu treba zahvaliti sokolstvu osiječke župe. Uprkos svima neprikladima, omladina se sve više zagrejava za sokolsku misao, kao jedino zdravu i spasonosnu. **P. Stanislavljević**

ФОРМУЛАРИ ЗА СТРЕЉАЧКЕ ОТСЕКЕ И ЗА КРАЂЕ СЛУЖЕЊЕ У КАДРУ

Савез Сокола отштампао је све формуларе који се помињу у књизи „Потребна знања за стрелачке отсеке“, као и све обрасце око подношења молбе за крађе служење у кадру.

Цена формуларима је следећа: Комплет молба са уверењима 2 динара; — Стрелачка књижица 1 динар; — Дневник гађања, пушком, аутоматским пиштољем, дневник бојног гађања аутоматским пиштољем, оружна књига, списак одликваних, сваки комад по један динар.

Сви остали формулари су по пола динара.

Напомињемо, да су одштампани сви формулари који се налазе у поменутој књизи.

Да би се олакшао и убрзао рад око набавке формулара, нека братске јединице код поручбине поступају овако:

Формуларе набавити од стрелачког отсека Савеза Сокола, а са поручбином послати у маркама новац и то: до десет динара у поштанским, а преко десет у таксеним маркама. На тај начин избећи ће се чековни промет и олакшати што бржа отпрема.

ČITAJUĆI NOVINE...

U oči same proslave Kraljevog rođendana, koja je, zahvaljujući sokolstvu, veličanstveno izvedena u svima krajevima Slovenije, smatrao je ljubljanski „SLOVENEK“ za potrebno, da objavi još jedan infamni napadaj na sokolstvo, pun insinucija i denuncija. Vrhunac tog napadaja je u tom, da je „sokolstvo zatrovano idejama, koje su protivne slovenačkim i jugoslovenskim nacionalnim tradicijama“.

Ali da se nade neki list u Slovenačkoj, pa da odgovori, kakve je sve borbe moralo da izdrži slovenačko sokolstvo u Austriji, da se odbrani od isto ovakvih denuncija šušteršičeve partije i Beča, onda bi gospoda oko „Slovenca“ izneli protiv njega viteški argument — cenzure...

U svojim napadajima na sokolstvo, „SLOVENEK“ je nedavno tvrdio, da „sokolstvo uopšte više ne sledi Tirša, Masarika, sveslovensku misao i slovensku demokraciju, već se ravna po direktivama internacionalnih udruženja“.

Sve do juče naš je taj isti „Slovenec“ napadao obratno, — da slušamo samo Tirša, Masarika, sveslovensku misao i slovensku demokratiju, i da nas zato treba oglasiti za bezbožnike, te spaliti na lomači i td. A da lakrdija bude potpuna, taj organ crnih reakcionaraca, koji su uvek mrzili i Tirša i Masarika, hoće sad da brani ta dva slovenska velikana od — sokolstva...

Frankovačka „HRVATSKA GRUĐA“ objavljuje u poslednjem broju uvodnik, u kome kaže:

„Došlo je već doba u kojem ne će više odlučivati niti sila, niti nasilje, nego pravo i pravičnost, kako to naglasuju veliki naši susjedi: Njemačka i Italija, koji se i sami bore za svoja narodna prava, a koji i sporove među narodima već rješavaju po tim vrednotama, kako dokazuju poslednji događaji između Rumunjske i Bugarske, pa Rumunjske i Madarske.“

I kada one dignu pravo nad silu i nasilje, nastati će novi poredak u svijetu, koji će stvoriti nužne uslove za mir među narodima, a koji će omogućiti njihov napredak i blagostanje. Mi vjerujemo u moć prava, vjerujemo u sile osovine, a vjerujemo i u hrvatsko narodno pravo, pa za to i u novi poredak u svijetu, kojega se nemamo razloga plašiti niti bojati...

Hrvatski narod zna što hoće, što li ne će, a kada jednom krikne: ne — i nikada ne! — to je onda snaga, koju ne će i ne može nikojta sila slomiti niti satri! Napominjemo da je sve to štampano krupnim slovima i da niti jedna reč nije zabranjena, dok u isto vreme cenzurske vlasti Banovine Hrvatske zabranjuju splitske jugoslovenske listove, i onda kad učine neku literarnu šalu na račun splitskog teatra.

Iz Zagreba javljaju, da se tamo javio još jedan frankovački list, pod naslovom „HRVATSKO PRAVO“. U listu saraduje Dr. Stjepan Buč, poznati pronalazač gotske teorije o poretku Hrvata, i čitav niz ozloglašanih frankovaca.

Kada se setimo, da se i glavni organ frankovaca pre rata nazivao „Hrvatsko pravo“, te da je pod istim imenom, i posle rata bio dva

put pokrenut, sa isključivim ciljem da se mrznu na sve što je srpsko i jugoslovensko, onda je vrlo karakteristično da se BAS U DANAŠNIM VREMENIMA još jedanput javio, — pored toliko; broja frankovačkih listova koji vrve Zagrebom, ne oskudevajući u sredstvima...

Čuveni dr. Rudolf Horvat dokazuje u „HRVATSKOM DNEVNIKU“, da je sve, što je u srednjim školama u Banovini Hrvatskoj učinjeno u Jugoslaviji, do krajnosti štetno i nevaljano. A sve zato, da može da postavi zahtev, da se „u srednjim školama u Banovini Hrvatskoj uspostavi onakav red, kakav je u hrvatskim gimnazijama vladao do 1. prosinca 1918.“

Kada se znade, kakve je sve nežne i ganutljive sastavke dr. R. Horvat pisao o Francu, Jozefu i ostalim članovima habzburške dinastije, onda nije ni čudo da mu je, kao jedini san njegove starosti, ostalo to, što je u Hrvatskoj vladao do — 1. decembra 1918...

Frankovačke geografske karte...

G. Adam Pribičević je, u poslednjem broju „Seljačkog kola“, objavio članak o nekim kartama Velike Hrvatske, koje šire frankovci. G. Pribičević veli, da se takva velika Hrvatska, u kojoj bi Hrvati bili manjina, ne bi mogla ni stvoriti ni održati, bez prijatelja izvana, koji to ne bi činili iz ljubavi prema Hrvatima, već zato da Hrvate učine zavisnim o sebi. Zatim kaže o frankovcima:

„Ima ljudi stvorenih za ropstvo, kao žena za kuharstvo. Srbijanci krste takve ljude „pandurice“. Oni su sretni, kad se oko nekog gospodina obližuju, šene pred nekim „visokoblagorodnim i preuzvišenim“. Njima je milije biti pandurica gospodski, no drug i brat seljački. Tako su frankovci i pod Austrijom neprestano „šeniili“, ulizavali se, puzali pred „kulturnim“ Bečom, ne bi li im načinio Veliku Hrvatsku. A mjesto toga, od njih načinio sramotu: svoje agente, špijune, lažne svjedoke, dok je u Hrvatsku bio sve više prodirao tuđi kapital, osvajao mađarski jezik, širili se stranci toliko, te su već u jednoj županiji, virovitičkoj, Mađari, Nijemci i ostali stranci imali većinu nad Hrvatima i Srbima skupa!“

G. Pribičević veli dalje, da je Srbe i Hrvate između sudbina i da ih ništa više ne može podeliti.

„Iz toga izlazi ovo: Niti može biti Velike Srbije niti Velike Hrvatske. Moguća je samo i jedino Jugoslavija. Veliku Srbiju izjedali bi kao kakva kiselina iznutra Hrvati, a Veliku Hrvatsku bi iznutra izgrizli Srbi!“

Konačno g. Pribičević prikazuje, kako bi u tom slučaju nastala bezpoštedna borba između zavedene braće, koju bi iskoristili samo, i jedni i drugi „protektorici“. I završava:

„Neka se naši prijatelji ne uzbuđuju. Velika većina Srba i Hrvata zna dobro sve ovo što smo rekli. Sudbina nas je izmiješala tako da bi nam gore bilo, ma kako se podijelili. I zato moramo ostati skupa. Iz te kože nikud van. Ili skupa ili tuđi podložnici i jedni i drugi. I zato će frankovačke karte ostati samo kao historijski dokumenti da je kod nas bilo dosta budala.“

Propagandni turnir u odbojci i sudelovanje sokolskih momčadi

Već preko 10 godina igra se u sokolstvu odbojka, koja je u kratkom vremenu prihvaćena u svim sokolskim jedinicama, tako da se može videti i u najudaljenijem selu. Održavanjem saveznih utakmica, kojima prethode okružne, župske i pokrajinske, sudeluju na stotine odeljenja u takmičenju u odbojci.

Tek nakon tih deset godina, pojavljuju se u Zagrebu prvi značajni igranja odbojke van sokolskih jedinica. Promjenom političkih prilika našli su neki bivši Sokoli utočište u raznim sportskim klubovima i ovde pokrenuli igranje odbojke. Tako je konačno priredeno poseban turnir, 6 i 8 septembra; pokrenulo ga je uredništvo „Sportskih Novosti“, sa iskrenom željom, da se ova vrlo korisna igra što više uvede i u sportske redove. Odaziv je bio van očekivanja, jer se prijavilo 23 momčadi, a među njima i 3 sokolske momčadi društva Zagreb 2.

Već na prvom sastanku, određenom po uredništvu „Sportskih Novosti“, stavio je delegat HAŠK-a, g. Cvijetić, i delegat ZPK (do nedavno član Sokola) g. Fulgozi prigovor, da se ne dozvoli nastup sokolskim momčadima, opravdavajući to velikom nadmoćnošću Sokola. Nakon duže debate izjavili su sokolski delegati da ne reflektiraju na darove (loptu, mrežu i pehar) i da će nastupiti samo sa dve momčadi, obvezavši se dati potrebne sudije. Na osnovu toga donešen je zaključak, da sokolske momčadi, kao daleko nadmoćnije, ne igraju na izlučnim utakmicama, nego da ulaze odmah u finalnu igru, sa 4 najbolje plasirane klubske momčadi. O tome su pisale zagrebačke „Novosti“, naglašivši opetovo nadmoćnost sokolskih momčadi. Međutim, kada su izvršene izlučne utakmice, stavio je organizacioni odbor zahtjev na uredništvo „Sportskih Novosti“, da se ne dozvoli nastup Sokolima, ne vodeći računa ni o uslugama sokolskih sudaca, a kako li o gromnim zaslugama sokolstva za razvoj i napredak odbojke. Ove pobornike sporta (inače borce za pehare) nije pokolebala ni želja, da vide kako se zapravo igra dobro uveždana odbojka. Na zahtev tog odbora uskraćeno je pravo sudelovanja sokolskim momčadima, o čemu je obavješeno sokolsko društvo Zagreb 2, tek dan pred utakmice.

Ovaj nesportski gest nekih sportskih funkcionera onemogućio je odmah u početku saradnju Sokolstva i Sporta na razvoju odbojke, sam turnir pružio je sliku početničke igre, nepoznavanja pravila i prigovora prvaku turnira, „Virovitičkom tenis klubu“, koji je osvojio prvo mesto, a u kome je, prema tvrdnji ostalih klubova, igralo dosta Sokola.

Pobjednička momčad VTK odigrala je istog dana prijateljsku utakmicu sa Sokolom 2. Ova vrlo lepa utakmica završena je rezultatom 15:9, 15:11, 10:15 za Sokol 2.

Javna vežba u Laporju

Sokolska četa u Laporju, Slovenija, priredila je pretprošle nedelje javnu vežbu, u vezi sa proslavom desetgodišnjice rada, koja je bila zamišljena u širem obimu, ali je zbog poznatih prilika svedena na javni nastup, na kome je velik broj prisutnih pozdravio starešina br. Logar, ocrtao kratko rad čete u minulih deset godina.

Odbranbeni tečaj u Cakovcu

Sokolska župa Varaždin, održala je tečaj sokolske odbrambene pripravnosti, od 17 do 25 avgusta, u sokolskom domu, u Cakovcu. Tečaj je polazilo 20 članova iz šest jedinica. Predavali su članovi načelnstva i stručnog odbora župe. U devet radnih dana predeno je sve gradivo, predviđeno u saveznom nastavnom planu, teorijski i praktično.

Završetak rada priredjen je na Pohorju, u sokolskom planinskom domu, gde je uz terensku obuku izvršeno i bojno gadanje.

Tečaj je vodio načelnik, br. Suligoj, a od strane Saveznog načelnstva tečaj je posetio br. M. Vojinović.

Uspjeh je sve zadovoljio. Uprkos svih neprilika, župa Varaždin je u svom neumornom radu za sokolske i nacionalne ideale pošla još jedan korak napred. Dva deset mladih sokola proširile u jedinicama rad na odbrambenoj pripravnosti, što je od ne malog značaja za ovu graničnu sokolsku župu.

Kako „Hrv. zaštita“ koristi hrvatskoj privredi?

Jedan skandalozan događaj

Dana 10 avgusta 1940 godine, došao je u Uredništvo „Sokolskog glasnika“ brat POPOVIĆ S. PETAR, trgovac iz Bitolja i izjavio nam sledeće:

Dana 9 avgusta nalazio sam se u Zagrebu, da posetim Zagrebački zbor. Istog dana, predveče, kada sam se nalazio pred vratima hotela Imperijal, iznenada me je uhvatilo jedno civilno lice za sokolsku značku, sa rečima: „Zašto nosite ovu značku? Je li znači gde se nalazite?“ Odgovorio sam: „U Zagrebu, našto mi je on skinuo i uzeo značku. Na pitanje „Odakle ste?“, rekao sam: „Iz Bitolja“, našto mi je kazao: „Ovde mi nećemo da gledamo jugoslovenske sokole! Udalji se!“. Pitao sam ko je on, našto mi je pokazao, ispod revera kaputa, neki znak, za koga sam posle doznao da je to značka članova Hrvatske Zaštite, i zatražio mi je legitimaciju. Pokazao sam mu sokolsku legitimaciju, koju mi je oduzeo i ponova me poterao, rečima: „Marš otale, da te ne vidim!“. Otišao sam do hotelijera i zamolio ga da posreduje, da dobijem moje stvari natrag. Dao mi je jednog svog nameštenika, pa smo obojica pošli pred zgradu u kojoj su prostorije zaštitnika, od kojih je moj pratioc pokušao da dobije stvari, ali su nas obojicu najgrublji rečima oterali. Hotelijer je zatim telefonom tražio dežurnog činovnika iz policije, pa mu je rečeno da odemo u zapovedništvo policijske straže i da zatražimo da nas saslušaju. Pošao sam sa nameštenikom hotela na policiju, i ponudio brojne trgovce, koji mogu dokazati moj identitet, kao i poslovne veze sa Zagrebom. Dobio sam odgovor: „Teško je sa njima izaći na kraj“. Zamolio sam ga bar za neku privremenu legitimaciju, da mogu putovati, jere sam se iste večeri vraćao. Poveo me sobom i rekao: „Probacemo zamoliti ih da vam vratte značku i legitimaciju, ali sumnjam...“ Ujedno mi je rekao, da sokolsku značku nesmem nositi u Zagrebu, pošto je Zaštita ne trpi, tvrdeći da u Srbiji ubijaju Hrvate, koji se pojave sa hrvatskim značkama.

Kod dežurnog, u prostorijama Zaštite, bilo je desetak zaštitnika, među njima i onaj koji mi je oduzeo značku i legitimaciju. Policajac je najlepše zamolio da mi

vratite moje stvari, jer da sam ja poslovan i ispravan čovek. Njemu su grubo odgovorili: „Ne damo!“. Ponovo sam lično molio da mi bar dadu privremenu legitimaciju, pa su mi tek onda dali sokolsku legitimaciju, dočim je jedan od njih pred mojim očima izlomio iglu na znački i bacio je u korpu. Još mi je rekao: „Vi dolazite sa tima značkama ovamo da pravite nemire po Zagrebu. Za to ste plaćeni.“

Na ovaj postupak sam ogorčen, tim više što sam kao čovek od privrede mogao samo da koristim Zagrebu, jer zagrebačkoj privredi donosimo oko 100.000 din. godišnje. Video sam međutim da se od Zaštite i sama policija plaši...

Sve ovo sam spreman na svakome mestu potvrditi.

U Beogradu, 10 septembra 1940 godine.

Petar S. Popović, zlatarski trgovac iz Bitolja

KRATKE VESTI IZ NAŠEG SOKOLSTVA

Sokoli iz Sremske Mitrovice prisustvovali su u velikom broju pomenu izginulim junacima na polju Legetu, u nedelju 8 o. m., zajedno sa društvenom zastavom. Kako je poznato, na tome mestu izginuli su za vreme svetskog rata hrabri borci Timočke divizije.

Sokolsko društvo Maribor I priredilo je uspeli javni nastup, za koga su se odlično pripremile sve kategorije, zadivivši preko 2.000 gledalaca preciznom izvedbom programa. Priredena su i lakoatletska takmičenja, na kojima su uzeli učešća i poznati prvaci br. Muraus i s. Babič. I u takmičenjima na trčanju postignuti su lepi rezultati. Po izvedenom programu razvila se narodna sokolska zabava.

Sokolstvo Kranja izgubilo je jednog od najvrednijih radnika, brata Josipa Cvara, tajnika Sokolske župe Kranj i podstarešinu Sokolskog društva u Kranju, koji je od svog dolaska u Kranj, u 1903 godini, posvetio sve svoje sile sokolskom i jugoslovenskom radu. Preko trideset godina bio je član župske uprave. Kranjsko sokolstvo izkazalo je dostojnu počast neustrašivom sokolskom pioniru mnogobrojnim učešćem na pogrebu.

DOGAĐAJI U SVETU

Zračni napadaji nemačke avijacije na Englesku, a naročito na London, dosegli su poslednjih dana goleme razmere i nastavljaju se neprekidno svakoga dana i svake noći. Javlja se o velikim štetama, pričinjenim u Londonu, o porušenim kućama i o tome, da je pojedinih dana bilo do 400 lica mrtvih i mnogo više ranjenih. Engleske vlasti tvrde, da je u prestonici ipak održan potpun red i odlično raspoloženje, te da se požari revnosno gase. Nemci navaljuju naočito na britanske luke, i talijanski listovi tvrde, da je cilj nemačkih zračnih napadaja da onemoguće dovoz u Englesku, uništavajući njene luke. Američki novinar Knickerboker tvrdi, međutim, da osam glavnih britanskih pristaništa ipak nastavljaju promet.

I britanski napadaji na Nemačku bivaju iz dana u dan sve žešći i sve jači. U poslednjih nekoliko dana bilo je nekoliko napadaja na Berlin i na okolinu, koje nemačka štampa oštro napada, nazivajući ih »gusarskim napadajima«, i preti se, da će za svaki takav napad, Nemci daleko jače bombardovati London. Čini se, dakle, da takmičenje u međusobnom bombardovanju sve više raste i da bi skorih dana moglo dostići još nevidene razmere. Nemački i talijanski listovi naveštavaju, međutim, da su nemački napadaji samo priprema za veliku navalu svih rodova oružja na Englesku, a poslednje vesti tvrde, da je sam vođa Rajha, g. Hitler, otputovao u okupirane krajeve Francuske i Belgije, da lično rukovodi tim napadom.

Pošto je rumunska vlada pristala da Mađarskoj ustupi polo-

vinu Erdelja, došlo je u Rumuniji do teških unutarnjih potresa, koji su doveli do vlade generala Antoneskua i do abdikacije kralja Karola, u korist njegovog sina, novog rumunskog kralja, Mihajla. Današnja vlada u Rumuniji, tvrdi se da je prelazna, i da bi odmah posle uredjenja teritorijalnih pitanja trebala da dođe homogena i diktatorska vlada Gvozdena garde. Vođa seljačke stranke. Maniju, izjavio je da je protivan takvoj vladi i da Rumunija treba da postane demokratska zemlja, ako želi da se izleči sadašnje stanje i da se zadovolje široki narodni slojevi.

Postignut je konačno sporazum i sa Bugarskom o ustupanju Južne Dobrudže, koja je čisto bugarska zemlja i koju će bugarska vojska okupirati skorih dana. Zbog tog događaja vlada u Bugarskoj razumljivo oduševljenje.

Svetska javnost poklanja veliku pažnju položaju na Sredozemnom moru. Italijanska štampa tvrdi, da su Italijani gospodari na tom moru, dok je naprotiv britanski predsednik vlade, Čerčil, u nedavnom govoru izjavio, da je britanska mornarica dovela u to more znatna pojačanja, te da britanski brodovi slobodno saobraćaju sa Maltom, Suecom i Gibraltalom. Posle italijanskog uspeha u Somaliji, engleska vlada dovodi velike kontigente trupa u Egipat, koji dolaze iz raznih delova britanskog carstva. Javlja se o glemim dopremama ratnog materijala, a italijanska štampa napada egipatsku vladu, da se nalazi u službi Engleske, upozoravajući je da će snositi odgovornost zbog toga. Italijanska vlada

opominje i Grčku, da se ne da zavesti od engleskih manevara i da uzima provokatorni stav prema Italiji; a nemačka štampa poziva grčku vladu, da se odrekne garancija Engleske. Naročitu pažnju je izazvao članak najuglednijeg italijanskog publiciste, g. V. Gajde, u listu »Giornale d' Italia«, u kome se kaže, da su Nemačka i Italija postigli ogromne ratne uspehe, ali da bi rat ipak mogao biti dug, obzirom na to, što Engleska računa sa izravnim uplitanjem Amerike.

Japanska vlada je imenovala novog poslanika u Moskvi, za koga se veli, da bi trebao da popravi odnose između dveju država. Američki listovi međutim tvrde, da je Amerika započela važne razgovore sa Sovjetskom Unijom i da se ti razgovori odnose na japanske namere u pogledu holandske istočne Indije. Sovjetska zvanična agencija »Tas« je nedavno objavila, da nije tačna vest, da je Staljin primio nemačkog poslanika u Moskvi; da ga naprotiv već preko šest meseci nije primio; i da nije tačno da se radi na uskoj saradnji između Rusije, Nemačke, Italije i Japana; kao što nije tačno ni to da su se pomenute države odrekle antikomunističkog pakta.

*Sokolska štedna
i kreditna zadruka
u Splitu*

Stanje na dan 31 avgusta 1940
Aktiva: Blagajna primila din.
741.885:75, izdala 740.952:31, sta-

nje 933:44. — Zajmovi: izdano 391.373, vraćeno 163.364, stanje 288.009. — Tekući računi: izdano 515.276:50, primljeno 296.242:46, stanje 219.034:04, novčani zavodi 88.465:04, zadrugari 130.569. — Tiskanice: 4.181:75. — Inventar: 230. — Poslovni udjeli kod revizijskog saveza: 1.000. — Troškovi: 2.613:21. — Ukupno aktiva: 456.001:44. — Pasiva: Uloži na štednju: uloženo 692.103,

dignuto 295.983:56, stanje din. 396.119:44. — Sitna štednja: 3.491. — Privremeni račun: 80. — Poslovni udjeli zadrugara 31.725. — Rezervni fond: 5.120. — Socijalni fond: 1.560. — Prosvjetni fond: 1.560. — Dohoci: 16.346. — Ukupna pasiva: 456.001:44. — Novčani promet: 1.482.838:06, ukupni promet: 3.916.887:54. Zadruga ima 315 zadrugara sa 1.271 poslovni udjel.

Zdravlje, snaga i ljepota tijela

postizava se sa tjelevoježbenim spravama specijalne

Tvornice gimnastičkih sprava

J. ORAŽEM

RIBNICA - Osnovana 1881 g.

Reumatizam

kostobolja, išijas, probadanje, ukočenost žila itd. liječi sa uspjehom.

„ANTIRHEUMIN“

dobar lijekoviti preparat isproban u državi i na strani. Cijena orig. flaši od 75 gr. Din. 35.— sa poštarinom Din. 43.— 3 orig. flaše Din. 105 franko. Salje pouz. Mr. Ph. MRKUSIĆ apotekar u Mostaru (Ban. Hrvatska). Dobiva se i u apotekama. Oglas reg. pod

Br. 14245 od 11-VIII-1935 godine

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР

М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника за руку и цеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

Браћа и сестрама новуст

Цене врло солидне. Стручан рад

Тражите цене за израду

КЛИНАЦА И ЗНАЧАКА

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Како је лутриски план протеклог 40 кола са својим интересантним изменама наишао на велико одобравање код купаца срећака, јер су све срећке узете од стране овлашћених продаваца и њихових потпродаваца скоро све распродате, то је Државна класна лутрија тај исти план оставила у важности и за наступајуће 41 коло срећака.

Срећке I класе 41 кола готове су и пуштене у продају 12 септембра ов. год. у 100.000 целих срећака са извлачењима и то:

- I класа 11 октобра 1940 год.
- II „ 12 новембра 1940 год.
- III „ 13 децембра 1940 год.
- IV „ 13 јануара 1940 год.
- V „ од 8 фебруара до закључно 6 марта 1941 год.

Цена срећкама за сваку класу кледена је: једна цела Дин. 200.— једна половина Дин. 100.— и једна четвртина Дин. 50.—

Укупна вредност добитака у 41 колу износи

Дин. 65,000.000.-

У свих пет класа има 7 премија и то: од Дин. 2,000.000.—; 1,000.000.—; 3 по 500.000.— и 2 по 300.000.—.

Поред ових премија има следећих већих добитака: 7 по 200.000.—; 16 по 100.000.—; 17 по 80.000.—; 17 по 60.000.—; 19 по 50.000.—; 17 по 40.000.—; као и велики број других већих добитака.

У најсрећнијем случају могућим спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној целој срећки

Дин. 3,200.000.-

За исплату добитака јамчи Држава Краљевине Југославије.

Срећке се могу добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца, којих има скоро у свима већим местима.

Ближа упутства са лутриским планом и општим правилима добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.